

Ringmärkningen vid Falsterbo Fågelstation 2017

Ringning at Falsterbo Bird Observatory 2017

Meddelande nr. 316 från Falsterbo Fågelstation

Lennart Karlsson & Sophie Ehnborn

Ringmärkningen vid Falsterbo Fågelstation 2017 bedrevs med fortsatt huvudinriktning på långsiktig populationsövervakning enligt standardiserade metoder, nu för 38:e året i rad. Totalt ringmärktes 15 579 fåglar av 74 arter inom den standardiserade verksamheten (medeltal 1980–2009: 22 491 fåglar av 81 arter). Vårsäsongen vid Fyren blev fågelrik och antalet märkta fåglar (5 096) blev 34% högre än medeltalet. Höstens resultat (7 460) var däremot bara drygt hälften (52 %) av medeltalet och det tredje lägsta i hela serien. Även säsongssumman vid Flommen under hösten (3 023) var låg, 71 % av medeltalet.

Övrig ringmärkning var bl.a. det sista året (av 5) med märkning enligt den standardiserade metodiken under 20 dagar före ordinarie säsongssstart på våren och tio dagar efter ordinarie säsongsslut på hösten. Dessutom gjordes en del insatser för att ringmärka speciella artgrupper eller arter (sumphöns, tärnor, hussvala, stare m.fl.). Den totala årssumman blev 16 788 fåglar av 103 arter. Ingen ny märkart tillkom under året. Det betyder att det totala antalet fåglar, som märkts vid stationen 1947–2017, är 1 177 286 ex av 229 arter (+ 4 sorters hybrider).

I denna rapport ges som vanligt en sammanfattning av det gångna verksamhetsåret, en redovisning av långsiktiga beståndsförändringar samt en översiktlig kommentar till inkomna återfynd. Alla sifferuppgifter och återfynd finns även tillgängliga på fågelstationens hemsida (www.falsterbofagelstation.se).

INLEDNING

Ringmärkningen i Sverige har pågått i 116 år. Metoden är alltså väldigt gammal och det kan verka förvånande att den fortfarande används. Till en del beror det säkert på att ringmärkare ofta är entusiaster, som utför sitt arbete av intresse för fåglar mer än för pengar. Den sammanlagda insats dessa personer har gjort för fågelforskningen är gigantisk.

Det finns f.n. 230 enskilda ringmärkare och 21 fågelstationer i Sverige och dessa antal visar inga större variationer. Däremot ökar antalet medhjälparlicenser, både till enskilda märkare och fågelstationer. Likaså är medelåldern lägre bland medhjälparna, vilket känns bra inför framtiden.

Fågelstationerna, däribland Falsterbo, har under många år bedrivit sin verksamhet med ytterst små ekonomiska resurser. Först på senare år har en viss ekonomisk stabilisering inträtt, tack vare att de data som insamlas vid fågelstationerna är av samhällsintresse. Fåglar finns i stort sett i alla miljöer och är goda indikatorer på förändringar i dessa. De data som samlas in via inventeringar och vid fågelstationerna medverkar numera till att forma de åtgärder som krävs för att uppnå flera av de miljömål, som fastställts av regeringen.

Därmed har ringmärkningens inriktning också ändrats. Från att ha varit inställd på att ringmärka så mycket som möjligt för att få så många återfynd som möjligt, är uppgiften för många fågelstationer nu att bedriva verksamheten på ett så likartat sätt som möjligt från år till år för att kunna jämföra ringmärknings-siffrorna. Detta ställer betydligt högre krav på kontinuitet och kunskaper och, därmed faktiskt också, ekonomiska resurser.

Det unika tillfället att för en kort stund ha en vild fågel i handen öppnar också för insamling av en rad av olika data angående fågelns kondition, ruggning m.m. Bestämningsproblem kan lösas genom den närkontakt man har men

också genom fjäderprover för DNA-analys. Insamling av parasiter är en annan viktig uppgift, så t.ex. samlades nästan 800 fästingar på fåglar in vid Falsterbo 2017 på uppdrag av forskare vid Linköpings universitet.

METODIK

Standardiserad ringmärkning genomfördes 2017 för 38:e året i rad. Verksamheten är fördelad på tre säsonger: en vårsäsong (21 mars–10 juni) och en höstsäsong (21 juli–10 november) med ringmärkning i trädgården som omger Falsterbo fyr (Fyren) samt en höstsäsong (21 juli–30 september) med ringmärkning i Flommen, dvs. vassbältet en knapp kilometer norr om Fyren. Ringmärkning bedrivs dagligen men vid väderlägen eller andra faror, som kan äventyra fåglarnas välbefinnande, anpassas eller inställs verksamheten. Den dagliga verksamhetstiden räknas alltid från gryningen och är minst fyra timmar under våren och minst sex timmar under hösten. Samtliga fåglar inom det standardiserade programmet fångas med hjälp av slöjnet, max 20 på respektive fångstplats. Inga artificiella lockmetoder, som t.ex. uppspelning av ljud, får användas.

Siffrorna från den standardiserade ringmärkningen är direkt jämförbara med publicerade värden i tidigare årsrapporter. Endast data fr.o.m. 1980 behandlas således, om inte annat anges. I jämförelser mellan ringmärkningssiffror från olika år avser uttrycken "referensvärde", "medeltal", "normalt" etc. 30-årsmedeltalet 1980–2009, vilket används som generellt riktvärde och som grund (index=100) vid trendberäkning. Klockslag anges alltid i svensk normaltid (UTC+1 timme). Väderuppgifter har hämtats från SMHI:s, numera internetutgivna, tidskrift "Väder och Vatten" samt direkt från väderstationen vid Falsterbo fyr. Som jämförelsetal för väderdata (utom soldid) används de officiella medelvärdena 1961–90.

För statistiska test av trender har Spearmans rangkorrelationstest använts. Detta test visar kontinuiteten hos en trend men tar ingen hänsyn till den kvantitativa förändringen. Hög signifikans betyder alltså inte nödvändigtvis att arten ökat eller minskat mycket kraftigt, utan att det skett mycket kontinuerligt.

VÄDER

Man kan kort karakterisera vädret vid Falsterbo under 2017 som varmare, regnrikare, solfattigare och västvindsrikare än normalt. Se Appendix 2 för mer detaljerade sifferuppgifter.

Alla månader utom juli hade temperaturöverskott, ofta med mer än en grad. Temperaturöverskottet var störst under vinterhalvåret, medan sommartemperaturerna låg närmare normalvärdena. Inte en enda högsommardag ($> +25$) förekom. Varmaste dagen blev $+24,2$ den 19 juni.

Nederbörden var riklig: 578 mm mot normalt 491. Mest regnade det i juni (88 mm mot normalt 44) men också april och juli–oktober

visade betydande överskott. Det förekom nederbörd under 190 av årets dagar, dvs. lite mer än varannan dag. Torrast var det i januari och maj (10 resp. 15 mm mot normalt 36 resp. 38 mm).

Falsterbo är en solrik plats med i genomsnitt 1 918 soltimmar per år. Summan för 2017 landade på 1 721 timmar, 10 % färre än normalt. Solfattigaste månader blev mars och oktober med endast 63 resp. 68 % av den normala solskenstiden.

Vindriktningarnas fördelning under året framgår mera i detalj i Appendix 2. Sammanfattningsvis dominerade vindar från västsektorn både under vår- och höstflyttningsperioden. Under våren var det särskilt mars, april och de tio dagarna i början av juni som hade västvindar, medan de var mera jämt fördelat i maj bl.a. med en sammanhängande ostvindsperiod under den första majveckan.

Vindstyrkor på högst 4 m/s noterades under nio dagar i mars, åtta i april, elva i maj och en i den första junidekaden. Blåsiga dagar med

Regnskur på ingående 27 augusti 2017. Foto: Tim Micallef.

minst 10 m/s förekom vid sex tillfällen i mars och i april, tre dagar i maj och en dag i första junidekaden.

Under höstsäsongen var inslaget av vindar från västsektorn starkast i augusti (21 dagar), oktober (20 dagar) följt av september 15 dagar och 1–20 november (11 dagar). Detta är dock inte så långt från respektive månadsmedelvärde. Till skillnad mot förra hösten var det alltså få ostvindsperioder. Sista septemberveckan och 20–24 oktober var de längsta perioderna med ostvind.

Höststormarna lyste (dessbättre) med sin frånvaro. Den högsta vindstyrkan (15 m/s) uppmättes 30 oktober. I övrigt förekom tre dagar i sista julidekaden, sju i augusti och i september, 14 i oktober och sex i perioden 1–20 november, då det blåste minst 10 m/s. Vindstyrkor på högst 4 m/s förekom under fyra dagar i sista julidekaden, sju dagar i augusti, fem i september, två i oktober, och två i perioden 1–20 november.

VÅRSÄSONGEN

Resultat: Fyren 21 mars–10 juni (för sifferuppgifter, se Tabell 1 A–F, Figur 1 samt Appendix)

Under vårsäsongen ringmärktes 5 096 fåglar av 58 arter, vilket är långt över referensvärdet (3 809 av 54 arter). Det är den femte högsta vårsumman i den nu 38 år långa serien. Två arter uppnådde fyrsiffriga säsongssummor och det var som vanligt rödhake (1 492) och lövsångare (1 142) men för lövsångaren ligger siffran likväl strax under referensvärdet. På tredje plats kom grönsiska med 499 märkta. Ytterligare åtta arter (gärdsmyg, järnsparv, rödstjärt, taltrast, ärtsångare, svarthätta, gransångare och kungsfågel) uppnådde tresiffriga summor, alla under 250 (Tabell 1 A).

Betyddligt talrikare än normalt relativt referensvärdena var en lång rad arter bl.a. sädesärla, gärdsmyg, järnsparv, rödhake, rödstjärt, taltrast, ärtsångare, svarthätta, gransångare och grönsiska, dvs. huvudsakligen europaflyttare

Steglits ringmärkt 31 mars 2017. Foto: Sophie Ehnborn.

(Tabell 1 B). Tio arter uppnådde dags- och/eller säsongssummor som är bland de fem högsta i serien (Tabell 1 C). För taltrast noterades den allra högsta säsongssumman under våren (113) och för ärtsångare noterades den högsta dagssumman och näst högsta säsongssumman.

Endast två arter, näktergal och törnskata var klart fåtaligare än normalt (<30 %, Tabell 1 D), medan många andra arter låg relativt nära referensvärdena (Tabell 1 D).

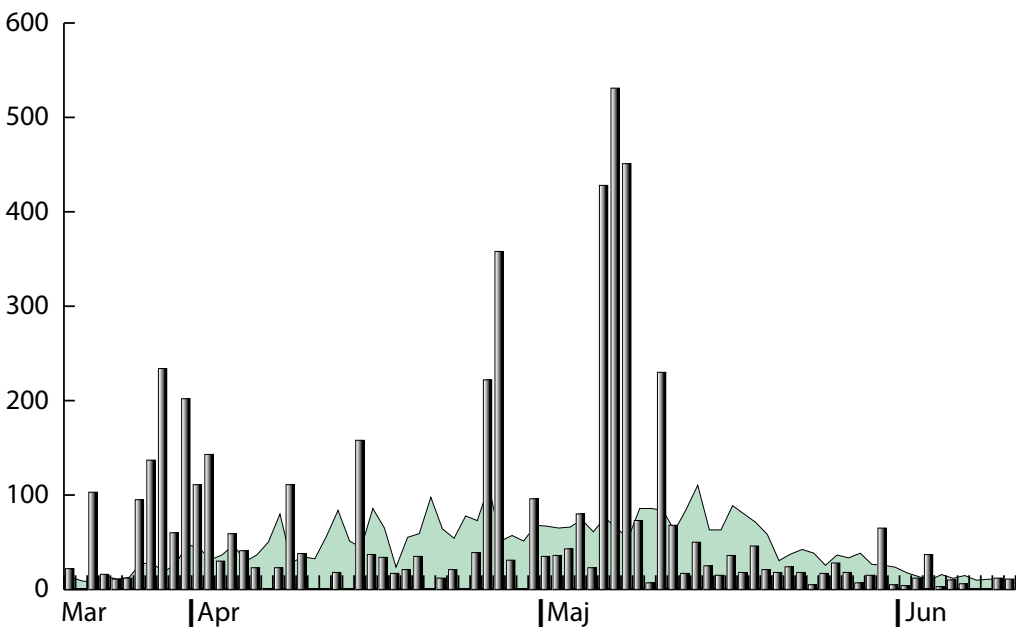
Till skillnad mot de tre närmast föregående åren ringmärktes ungefär lika många fåglar under första hälften av säsongen som under den andra. Denna fördelning är som så ofta styrd av vädret. Under början av säsongen (slutet av mars/början av april) var det milt med högtryck över kontinenten, vilket gav ett bra inflöde av fåglar och en rekordhög marssumma på 892 ex.

De talrikaste arterna under mars 2017 blev grönsiska 284, rödhake 179 och kungsfågel 140. Grönsikan är förstås den mest oväntade av de tre. Normalt ringmärks några enstaka,

något tiotal eller ingen alls under vårsäsongerna. Med långa mellanrum inträffar det dock, att antalet grönsiskor springer upp i tresiffriga summor. Senast det inträffade var 1997, alltså för 20 år sedan. Därtill kommer 1985, 1989 och 1992 men under alla dessa fyra säsonger inföll de högsta dagssummorna huvudsakligen i april (högst: 214 ex 1992-04-28).

Att vi nu fick så många redan i mars är kanske en tillfällighet. En faktor är definitivt väderläget: Ett högtryck över kontinenten med varmt och soligt väder, varmluft som strömmar norrut och orsakar utbredda dimområden över havsområden, inte minst Östersjön. Fåglarna ger sig iväg och många verkar hamna i dimman, där de har svårt att orientera. Om sådana väderlägen numera uppstår tidigare på säsongen eller ej fordrar nog en djupdykning i meteorologiska data för att bevisa.

En kyligare period följde i april (snö och kyla till påsk i mitten av månaden!). Först i slutet av månaden noterades åter tresiffriga dags-

Figur 1. Dagssummor (staplar) vid Fyren under våren 2017 (21 mars–10 juni) i förhållande till medeldagssummor 1980–2009. *Daily totals (columns) at the Lighthouse garden during spring 2017 (21 March–10 June) compared to average daily totals 1980–2009.*

TABELL 1

Antal ringmärkta fåglar under våren 2017 (Fyren 21 mars–10 juni, standardiserat).

Ringed birds during spring 2017 (Lighthouse garden 21 March–10 June, standardised).

1 A: De tio talrikaste (N) arterna jämte referensvärden MV (medeltal 1980–2009) och procent av dessa N/MV (INDEX).

The ten most numerous (N) species, reference number MV (average 1980–2009) and percentage of these N/MV (INDEX).

ART	N	MV	INDEX
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	1 492	1 073	139
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	1 142	1 204	95
Grönsiska <i>Carduelis spinus</i>	499	67	745
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	239	157	152
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	211	64	330
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	178	107	166
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	160	192	83
Rödstart <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	155	100	155
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	127	75	169
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	118	55	215

1 B: Urval av arter som var ovanligt talrika relativt sina referensvärden (≥30 %).

A selection of species with numbers significantly above their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Sädesärla <i>Motacilla alba</i>	19	11	173
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	127	75	169
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	239	157	152
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	1 492	1 073	139
Rödstart <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	155	100	155
Björktrast <i>Turdus pilaris</i>	10	4	250
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	113	49	231
Rödvingetrast <i>Turdus iliacus</i>	13	7	186
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	42	32	131
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	178	107	166
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	118	55	215
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	211	64	330
Brandkr. kungsfågel <i>Regulus ignicapilla</i>	10	3	333
Steglits <i>Carduelis carduelis</i>	9	2	450
Grönsiska <i>Carduelis spinus</i>	499	67	745
Gråsiska <i>Carduelis flammea</i>	29	4	725

1 C: Dags- (DTOT) och säsongssummor (STOT), vilka är bland de fem högsta för resp. art.

Daily (DTOT) and seasonal (STOT) totals, which are among all-time top-5.

ART	DTOT	RANG	STOT	RANG
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>			127	5
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>			239	3
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>			113	1
Rödvingetrast <i>Turdus iliacus</i>	6	5	13	4
Ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	57	1	178	2
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>			118	3
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>			211	3
Brandkr. kungsfågel <i>Regulus ignicapilla</i>			10	3
Steglits <i>Carduelis carduelis</i>			9	2
Grönsiska <i>Carduelis spinus</i>	178	3	499	2

TABELL 1 FORTS.

Antal ringmärkta fåglar under våren 2017 (Fyren 21 mars–10 juni, standardiserat).

Ringed birds during spring 2015 (Lighthouse garden 21 March–10 June, standardised).

1 D: Urval av arter som var ovanligt fåtaliga relativt sina referensvärden ($\leq 30\%$).

A selection of species with numbers significantly below their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	6	14	43
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	9	18	50

1 E: De tio högsta dagssummorna, datum samt talrikaste arter.

The ten highest daily totals during, date and most numerous species.

DATUM	SUMMA	VARAV MEST	ANTAL
2017-05-07	531	Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	238
		Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	185
2017-05-08	451	Lövsångare <i>Erithacus rubecula</i>	168
		Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	168
		Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	36
2017-05-06	428	Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	237
		Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	66
		Årtsångare <i>Sylvia curruca</i>	57
2017-04-27	358	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	226
		Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	80
2017-03-29	234	Grönsiska <i>Carduelis spinus</i>	178
2017-05-11	230	Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	122
2017-04-26	222	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	161
2017-03-31	202	Grönsiska <i>Carduelis spinus</i>	71
		Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	59
2017-04-15	158	Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	82
2017-04-02	143	Grönsiska <i>Carduelis spinu</i>	97

1 F: Ovanliga arter: antal, fynddatum, antalet märkta inom vårsäsongerna 1980–2017 samt det totala antalet märkta vid Falsterbo 1947–2017.

Rare species in spring: number, date, ringed during spring 1980-2017 and grand total 1947-2017.

ART	N	DATUM	VÅR	TOT
Dubbeltrast <i>Turdus viscivorus</i>	1	31 mar	13	47
Mindre flugsnappare <i>Ficedula parva</i>	2	19 maj	97	479
Gulhämpling <i>Serinus serinus</i>	1	6 maj	16	31
Ortolansparv <i>Emberiza hortulana</i>	1	5 maj	21	56

summer. Några dagar in i maj började varm luft över kontinenten röra sig norrut och med den följde mängder av fåglar. Tre dagar i följd (6–8 maj, se nedan) ringmärktes fåglar i tre-siffriga antal, delvis hjälpta av regnskurar, som bromsade sträcket. Då uppnåddes också de tre högsta dagssummorna under säsongen. Allra

högst blev dagssumman 7 maj med 531 fåglar, bl.a. 185 rödhakar (Tabell 1 E, Figur 1).

Mängden rödhakar i maj (504) är anmärkningsvärd. Numera är det mycket ovanligt så sent på säsongen och man får gå tillbaka till början av 1990-talet för att hitta högre antal (Figur 2). Antagligen beror det på försenad

flyttning och är därmed en engångsföreteelse.

Alla dagar med tresiffriga dagssummor inföll före 12 maj. Under resten av maj och fram till 7 juni var vädret gynnsamt för fångst och ringmärkning kunde bedrivas varje dag men dagssummorna var högst måttliga. Den högsta var 65 ex 30 maj.

Rariteterna lyste med sin frånvaro denna vår. Ovanligast var en ortolansparv, som ringmärktes 5 maj (Tabell 1 F).

Vårfenologi

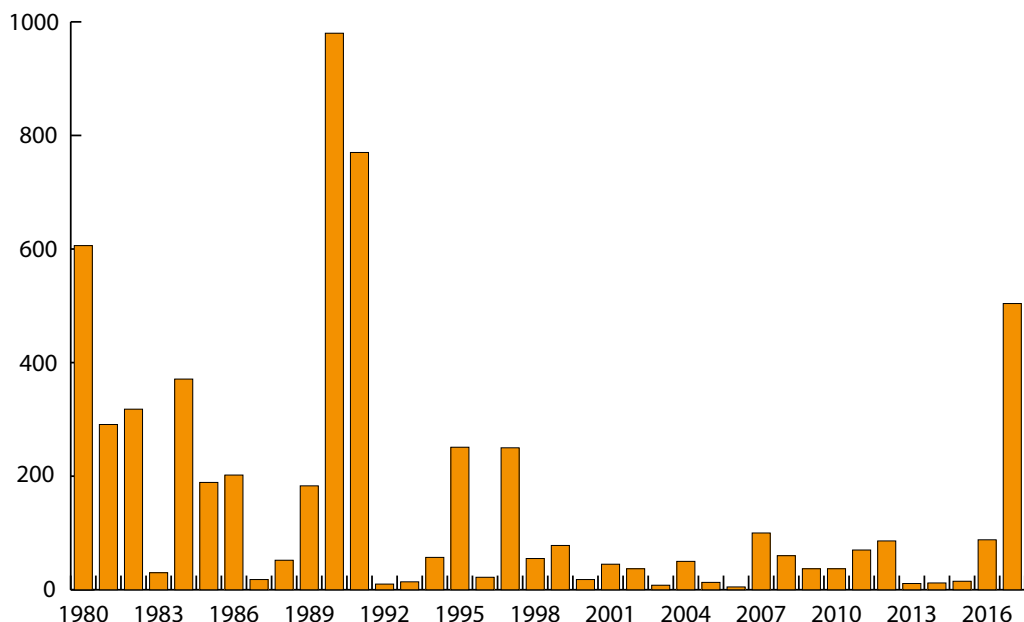
På grund av den stora mängden rödhakar i maj försköts årets mediandatum till att bli elva dagar senare än genomsnittet för 2010-talet. Även gransångaren hade ett mediandatum, som var en knapp vecka senare än medel för 2010-talet. Övriga arter anlände nära medeltalet eller tidigare (Tabell 2). Allra tidigast var trädgårdssångare med mediandatum 12 maj,

vilket är extremt tidigt. De årliga mediandatumen spretar således åt båda hållen till följd av den aktuella flyttningen just det året. Vår kännedom om hur vissa väderlägen påverkar antalet rastande tättingar vid Falsterbo under våren och hur vissa dagar med exceptionellt många fåglar kan styra mediandatum i ena eller andra riktningen är en sådan faktor.

Tioårsmedelvärdena för ankomsttider i Tabell 2 är uppdaterade och ytterligare två arter, taltrast och törnsångare till har lagts till. Båda följer mönstret med allt tidigare ankomsttid numera jämfört med 1980-talet. De fem långflyttande arterna har i genomsnitt lite större skillnad än de som övervintrar i Europa, gransångaren undantagen. I gransångarens fall är sannolikt den snabba och stora beståndsökningen en faktor. Det finns också en tendens att skillnaderna i ankomsttid växer mest efter sekelskiftet.

Antalet ringmärkta rödhakar i maj var anmärkningsvärt. Foto: Mikael Arinder/Skånska Bilder.

Figur 2. Antal rödhakar ringmärkta i maj 1980–2017.
Number of European Robins *Erithacus rubecula* ringed in May 1980-2017.

HÖSTSÄSONGEN

Resultat: Fyren 21 juli–10 november (för sifferuppgifter, se Tabell 3 A–F, Figur 3 samt Appendix)

Det blev en av de fågelfattigare säsongerna med bara 7 460 fåglar av 54 arter ringmärkta. Det

är bara lite mer än hälften av referensvärdet (14 424). Tre arter uppnådde tresiffriga summor. Det var (som så ofta) rödhake (1 491), kungsfågel (1 409) och blåmes (1 279) som tillsammans utgjorde 56 % av säsongssumman (Tabell 3 A). Det är dock i alla tre fallen långt

TABELL 2

Ankomsttid per decennium. Arrival dates per decade.

Ankomsttid (mediandatum, MD) per decennium och 2017 (MD 17) för fem arter av europaflyttare och fem arter tropikflyttare.

Arrival dates (median date, MD) per decade and in 2017 (MD 17) in five short/medium-distance migrants and five species of long-distance migrants.

ART	MD 80-89	MD 90-99	MD 00-09	MD 10-17	DIF	MD 17
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	18 apr	18 apr	15 apr	13 apr	–5	08 apr
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	17 apr	23 apr	17 apr	16 apr	–1	27 apr
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	20 apr	22 apr	19 apr	16 apr	–4	15 apr
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	01 maj	28 apr	22 apr	21 apr	–10	27 apr
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	08 apr	09 apr	04 apr	04 apr	–4	27 mar
Rödstart <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	16 maj	15 maj	12 maj	09 maj	–7	08 maj
Årtsångare <i>Sylvia curruca</i>	12 maj	14 maj	10 maj	08 maj	–4	06 maj
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	22 maj	21 maj	19 maj	19 maj	–3	15 maj
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	28 maj	24 maj	25 maj	22 maj	–6	12 maj
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	12 maj	11 maj	08 maj	06 maj	–6	07 maj

under referensvärdena. Bara tre av de tio numrerat vanligaste arterna (gärdsmyg, gransångare och gråsiska) ligger inte under referensvärdena och en av dem är en invasionsart (Tabell 3 B).

En av orsakerna till de låga siffrorna kan vara en dålig häckningssäsong efter den regniga och tämligen svala sommaren. En annan kan vara de långa perioderna med vindar från västsektorn, som vi av erfarenhet vet ger färre antal rastande nattsträckare på Näset. Flera av de högsta dagssummorna uppnåddes sålunda under en period med ostvindar 19–24 oktober.

Det fanns trots allt några arter som relativt sina referensvärden var talrikare än normalt (Tabell 3 B). Gransångare och gråsiska är förstas med här också tillsammans med sparvhök, koltrast och brandkronad kungsfågel. De två sistnämnda har också tydligt positiva långtidstrender. Brandkronad kungsfågel är också den enda arten som uppnådde ett nytt säsongsbästa (för 4:e året i rad) med 28 märkta (Tabell 3 C). Därutöver fanns ingen art i topp-5 vare sig bland dags- eller säsongssummor.

Desto längre är listan över arter som var fåtaligare relativt sina referensvärden (Tabell 3 D). Det blev åter en säsong med få tropikflyttare (13 % av totalsumman). Bland tropikflyttarna var det bara ärtsångare som nådde ett antal över referensvärdet. I botten finner vi bl.a. trädgårdssångare, lövsångare och svartvit flugsnappare med 45, 28 och 27 % av respektive referensvärden.

Även bland europaflyttare var siffrorna genomgående låga. Normalt talrika arter som rödhake och kungsfågel nådde bara upp till 61 resp. 58 % av referensvärdena. Mesar och andra invasionsarter (frånsett gråsiska) var också fåtaliga. Arter, som långsiktigt ökar, som t.ex. gärdsmyg, koltrast, gransångare och brandkronad kungsfågel, har förstås lättare att komma högre än referensvärdena då dessa bygger på antalen från de första 30 åren.

Fördelningen av dagssummor (Figur 3, Tabell 3 E) visar (åter), att de flesta fåglarna ringmärktes i den senare hälften av säsongen. Det var dock även då måttliga siffror, sålunda förekom inte en enda dag med fyrsiffrig dagssumma. Den

Brandkronad kungsfågel har en tydlig positiv långtidstrend. Foto: Marc Illa.

högsta dagssumman (716 ex) erhöills 19 oktober. Alla de tio högsta dagssummorna uppnåddes efter 17 september.

Säsongsens ovanligaste art var en gröngöling, som märktes 29 juli och blev stationens sjätte märkta genom åren (Tabell 3 F). Fem av dem har märkts vid Fyren under inledningen av höstsäsongen (22 juli–3 augusti) och alla har varit ungfåglar. Den sjätte plockades ut ur en ihålig trädstam i Falsterbo park i oktober 1975.

Säsongsens enda raritet var en kungsfågelsångare märkt 24 oktober och den 24:e genom åren.

Resultat: Flommen 21 juli–30 september (för sifferuppgifter, se Tabell 4 A–F, Figur 4 samt Appendix)

Säsongssumman slutade på 3 023 fåglar av 45 arter, motsvarande 71 % av referensvärdet (4 258). Rörsångaren blev, som så ofta, den talrikaste arten med 1 061 märkta, den enda arten med fyrsiffrig säsongssumma men bara drygt hälften av referensvärdet. Ytterligare fem arter nådde tresiffriga antal (Tabell 4 A). Precis som vid Fyren kan dåligt häckningsresultat och de långa perioderna med västvind vara bidragande orsaker till

TABELL 3

Antal ringmärkta fåglar under hösten 2017 (Fyren 21 juli–10 november, standardiserat).

Ringed birds during autumn 2017 (Lighthouse garden 21 July–10 November, standardised).

3 A: De tio talrikaste (N) arterna jämte referensvärden MV (medeltal 1980–2009) och procent av dessa N/MV (INDEX).

The ten most numerous (N) species, reference number MV (average 1980–2009) and percentage of these N/MV (INDEX).

ART	N	MV	INDEX
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	1 491	2 435	61
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	1 409	2 418	58
Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	1 279	3 987	32
Gårdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	711	663	107
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	444	154	288
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	311	1 111	28
Gråsiska <i>Carduelis flammea</i>	197	36	547
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	195	251	78
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	183	237	77
Rödöstjört <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	135	182	74

3 B: Urval av arter som var ovanligt talrika relativt sina referensvärden (>30 %).

A selection of species with numbers significantly above their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Sparvhök <i>Accipiter nisus</i>	40	30	133
Koltrast <i>Turdus merula</i>	72	47	153
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	444	154	288
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapilla</i>	28	2	1 400
Gråsiska <i>Carduelis flammea</i>	197	36	547

3 C: Dags- (DTOT) och säsongssummor (STOT), vilka är bland de fem högsta för resp. art.

Daily (DTOT) and seasonal totals (STOT), which are among all-time top-5.

ART	DTOT	RANG	STOT	RANG
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapilla</i>	4	1	28	1

TABELL 3 FORTS.

Antal ringmärkta fåglar under hösten 2017 (Fyren 21 juli–10 november, standardiserat).

Ringed birds during autumn 2017 (Lighthouse garden 21 July–10 November, standardised).

3 D: Urval av arter som var ovanligt fåtaliga relativt sina referensvärden (<30 %).

A selection of species with numbers significantly below their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	47	125	38
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	1 491	2 435	61
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	2	5	40
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	27	40	68
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	78	173	45
Grönsångare <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	11	21	52
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	311	1 111	28
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	1 409	2 418	58
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	38	62	61
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	30	112	27
Svartmes <i>Parus ater</i>	7	70	10
Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	1 279	3 987	32
Talgoxe <i>Parus major</i>	64	571	11
Trädkrypare <i>Certhia familiaris</i>	2	26	8
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	10	17	59
Pilfink <i>Passer montanus</i>	9	71	13
Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	124	201	62
Bergfink <i>Fringilla montifringilla</i>	12	50	24
Grönfink <i>Carduelis chloris</i>	19	91	21
Grönsiska <i>Carduelis spinus</i>	78	590	13

3 E: De åtta högsta dagssummorna, datum samt talrikaste arter.

The eight highest daily totals, date and most numerous species.

DATUM	SUMMA	VARAV MEST	ANTAL
2017-10-19	716	Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	341
		Rödthake <i>Erithacus rubecula</i>	218
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	61
2017-10-23	442	Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	242
		Rödthake <i>Erithacus rubecula</i>	80
		Gårdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	60
2017-10-06	352	Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	207
		Rödthake <i>Erithacus rubecula</i>	51
		Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	224
2017-10-17	344	Gårdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	55
		Rödthake <i>Erithacus rubecula</i>	181
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	45
2017-09-22	341	Gårdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	40
		Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	216
		Gårdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	50
2017-10-10	338	Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	87
		Gårdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	79
		Rödthake <i>Erithacus rubecula</i>	40
2017-10-08	256	Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	104
		Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	32

TABELL 3 FORTS.

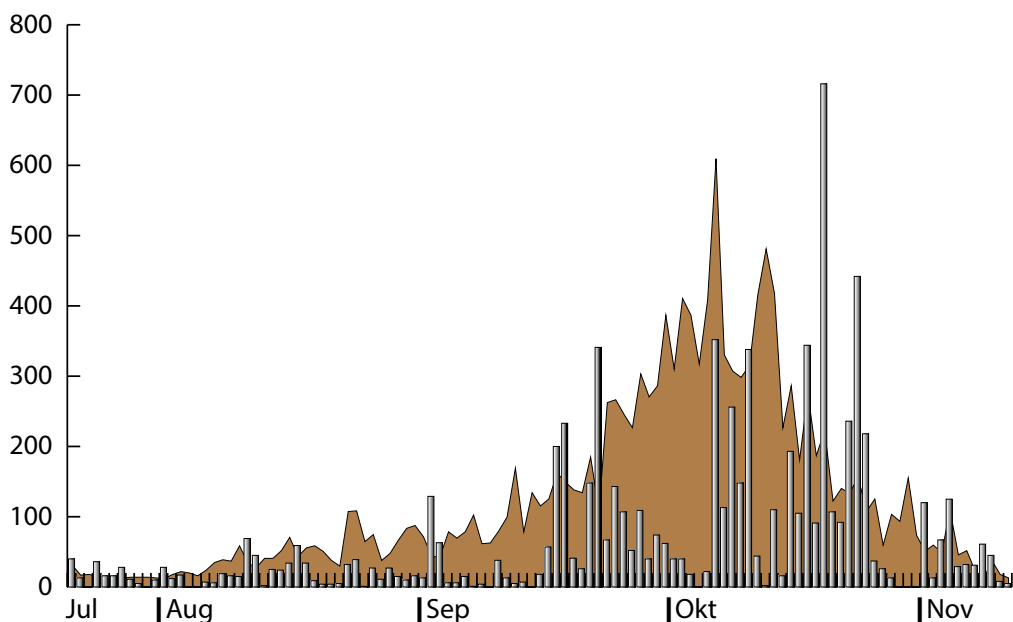
Antal ringmärkta fåglar under hösten 2017 (Fyren 21 juli–10 november, standardiserat).

Ringed birds during autumn 2017 (Lighthouse garden 21 July–10 November, standardised).

3 F: Ovanliga arter: antal (N), fynddatum, antalet ringmärkta vid Fyren under höstsäsongerna 1980–2017 samt det totala antalet märkta vid Falsterbo 1947–2017.

Rare species: number (N), date, ringed during autumns at the Lighthouse garden 1980–2017 (FYR-HÖST) and grand total (TOT) at Falsterbo 1947–2017.

ART	N	DATUM	FYR-HÖST	TOT
Gröngöling <i>Picus viridis</i>	1	29 jul	5	6
Forsärla <i>Motacilla cinerea</i>	1	17 sep	18	33
Ringtrast <i>Turdus torquatus</i>	1	23 okt	14	47
Kungsfågelsångare <i>Phylloscopus proregulus</i>	1	24 okt	23	24

Figur 3. Dagssummor (staplar) vid Fyren under hösten 2017 (21 juli–10 nov) i förhållande till medeldagssummor 1980–2009. *Daily totals (columns) at the Lighthouse garden during autumn 2017 (21 July–10 Nov) compared to average daily totals 1980–2009.*

de låga siffrorna. Vid Flommen var det dessutom ett dåligt växtår för vassen, vilket gör näten mer vindexponerade.

Bland "målarterna" vid Flommen, som huvudsakligen utgörs av tropikflyttare fanns tre arter (backsvala, ladusvala och sävsångare), som låg klart över referensvärdet (Tabell 4 B). För backsvala noterades såväl den femte högsta dagssumman (40) som den tredje högsta säsongssumman

(143) i serien (Tabell 4 C). Därtill fanns ett par europaflyttare, vars flyttningstid inte täcks av Flommenssäsongen, som likväl hade säsongssummor högt över referensvärdena (Tabell 4 B). Summan för gransångare (98) är visserligen den tredje högsta i serien (Tabell 4 C) men ändå långt ifrån fjolårets rekordnotering (309).

Bland arterna som ringmärktes i betydligt lägre antal än sina referensvärden hittar vi

TABELL 4

Antal ringmärkta fåglar under hösten 2017 (Flommen 21 juli–30 september, standardiserat).

Ringed birds during autumn 2017 (Flommen 21 July–30 September, standardised).

* = flyttningstiden ej täckt av säsongen / migration period not covered by the ringing season.

4 A: De tio talrikaste (N) arterna jämte referensvärden MV (medeltal 1980–2009) och procent av dessa N/MV (INDEX).

The ten most numerous (N) species, reference number MV (average 1980–2009) and percentage of these N/MV (INDEX).

ART	N	MV	INDEX
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	1 061	1 940	55
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	750	588	128
Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i> *	202	212	95
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	180	140	129
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	149	628	24
Backsvala <i>Riparia riparia</i>	143	43	333
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i> *	98	14	700
Kärrsångare <i>Acrocephalus palustris</i>	68	92	74
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i> *	56	75	75
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i>	51	51	100

4 B: Urval av arter som var ovanligt talrika relativt sina referensvärden (ca 30 %).

A selection of species with numbers significantly above their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Backsvala <i>Riparia riparia</i>	143	43	333
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	180	140	129
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	33	25	132
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	750	588	128
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i> *	98	14	700
Skäggmes <i>Panurus biarmicus</i> *	15	8	188
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	11	8	138

4 C: Dags- (DTOT) och säsongssummor (STOT), vilka är bland de fem högsta för resp. art.

Daily (DTOT) and seasonal totals (STOT), which are among all-time top-5.

ART	DTOT	RANG	STOT	RANG
Backsvala <i>Riparia riparia</i>	40	5	143	3
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i> *	-	-	98	3

4 D: Urval av arter som var ovanligt fåtaliga relativt sina referensvärden (<30 %).

A selection of species with numbers significantly below their reference numbers.

ART	N	MV	INDEX
Gulärka <i>Motacilla flava</i>	27	48	56
Järnsparv <i>Prunella modularis</i> *	25	54	46
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	1 061	1 940	55
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	149	628	24
Pungmes <i>Remiz pendulinus</i> *	4	18	22

TABELL 4 FORTS.

Antal ringmärkta fåglar under hösten 2017 (Flommen 21 juli–30 september, standardiserat).

Ringed birds during autumn 2017 (Flommen 21 July–30 September, standardised).

* = flyttningstiden ej täckt av säsongen / migration period not covered by the ringing season.

4 E: De tio högsta dagssummorna, datum samt talrikaste arter.

The ten highest daily totals, date and most numerous species.

DATUM	SUMMA	VARAV MEST	ANTAL
2017-08-10	122	Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	59
		Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	50
2017-08-11	105	Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	34
		Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	31
2017-09-16	101	Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	64
		Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	25
2017-07-21	100	Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	57
		Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	11
		Skäggmes <i>Panurus biarmicus</i>	8
2017-08-14	89	Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	47
		Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	14
		Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	12
2017-08-17	89	Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i> *	30
		Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i> *	23
2017-08-15	86	Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	40
		Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	16
2017-07-26	85	Backsvala <i>Riparia riparia</i>	40
		Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	19
2017-08-16	83	Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	14
2017-09-22	82	Rödthake <i>Erithacus rubecula</i> *	21
		Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i> *	19

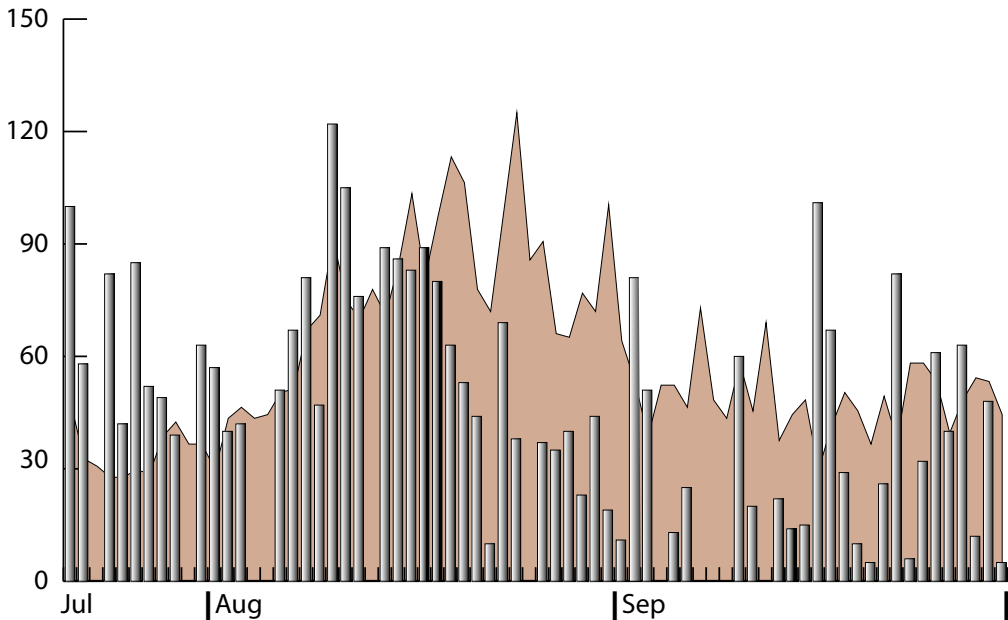
4 F: Ovanliga arter: antal (N), fynddatum, antalet ringmärkta vid Flommen under höstsäsong-erna 1980–2017 samt det totala antalet märkta vid Falsterbo 1947–2017.

Rare species: number (N), date, ringed at Flommen during autumns 1980–2017 (FLO-HÖST) and grand total (TOT) at Falsterbo 1947–2017.

ART	N	DATUM	FLO-HÖST	TOT
Dvärgbeckasin <i>Lymnocyptes minimus</i>	2	24 sep	13	28
Småfläckig sumphöna <i>Porzana porzana</i>	2	16, 28 aug	26	118
Blåhake <i>Luscinia svecica</i>	1	11 sep	51	195
Vassångare <i>Locustella luscinioides</i>	1	3 aug	5	6
Trastsångare <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	1	16 aug	58	61
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapilla</i>	1	3 sep	1	354
Skäggmes <i>Panurus biarmicus</i>	15	21 jul (8), 22 jul (2) 18, 22, 23, 28 aug, 19 sep	291	305

målarter som gulärta, rör- och lövsångare (Tabell 4 D). Gulärlornas antal, liksom svalornas, växlar mycket från år till år beroende på om vassen utnyttjas som sovplats eller ej. Rör- och lövsångare minskar båda kontinuerligt i vår

serie. Lövsångaren minskade mest i början av 1990-talet medan rörsångarens nedgång har skett efter år 2000. Årets summa för rörsångare är den femte lägsta i serien och för lövsångare den fjärde lägsta.

Figur 4. Dagssummor (staplar) vid Flommen under hösten 2017 (21 juli–30 sept) i förhållande till medeldagssummor 1980–2009. Daily totals (columns) at Flommen during autumn 2017 (21 July–30 Sept) compared to average daily totals 1980–2009.

Endast vid fyra tillfällen (21 juli, 10–11 augusti och 16 september) uppnåddes tresiffriga dagssummor och vid samtliga var rör- och sävsångare de talrikaste arterna (Tabell 4 E, Figur 4).

Bland ovanligare arter som ringmärktes inom standardsäsongen vid Flommen kan nämnas den första brandkronade kungsfågeln (Tabell 4 F). Säsongens främsta sällsynthet var en vassångare, som ringmärktes tredje augusti. Vi har sex fynd, varav hälften är ringmärkta 31 juli. Vid det ena tillfället (1982) dessutom två ex och som extra bonus togs den ena vid Flommen och den andra vid Fyren – samtidigt. De återstående är alla från Flommen: 31 juli 1998, 14 augusti 2007, 26 juli 2013 och 3 augusti 2017. Alla utom en inom ett ganska snävt tidsintervall får man säga.

Höstfenologi

Precis som för vårsäsongen presenteras en uppdaterad fenologitabell för hösten, där samma arter

tropikflyttare och europaflyttare som under våren ingår. Dessutom har vi lagt till de tre *Acrocephalus*-arterna från Flommen (Tabell 5).

Tre av de åtta arterna tropikflyttare (rödstjärt, sävsångare och trädgårdssångare) flyttar bort omkring en vecka tidigare nu än under 1980-talet och de andra arterna visar liknande tendenser. Minst skillnad finner vi hos törn- och lövsångare.

De fem arterna europaflyttare visar ett helt annat mönster och tre arter (gårdsmyg, rödhake och kungsfågel) flyttar bort omkring en vecka senare nu jämfört med 1980-talet. Taltrast och gransångare visar däremot ingen större skillnad. Precis som under våren är tenderar de förändringar som finns att vara tydligare efter sekelskiftet.

Mediandatum styrs av flera faktorer. Den globala uppvärmningen är ofta nämnd men det finns fler faktorer, som kanske indirekt kan knytas till klimatförändringarna, såsom beståndsförändringar. Om t.ex. rödstjärt, som finns i hela Skandinavien, ökar eller minskar i norra delen av utbredningsområdet i förhållande till

TABELL 5

Avresetid per decennium. Departure dates per decade.

Avresetid (mediandatum, MD) per decennium och 2017 (MD 17) för åtta arter av tropikflyttare och fem arter europaflyttare.

Departure dates (median date, MD) per decade and in 2017 (MD 17) in five long-distance migrants and five species of short/medium-distance migrants.

ART	MD 80-89	MD 90-99	MD 00-09	MD 10-16	DIF	MD 17
Rödstart <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	11 sep	11 sep	07 sep	03 sep	-8	02 sep
Sävsångare <i>Acroceph. schoenobaenus</i>	24 aug	30 aug	19 aug	16 aug	-8	12 aug
Kärrsångare <i>Acrocephalus palustris</i>	15 aug	14 aug	14 aug	12 aug	-3	15 aug
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	23 aug	22 aug	21 aug	20 aug	-4	15 aug
Årtsångare <i>Sylvia curruca</i>	18 aug	19 aug	16 aug	13 aug	-5	17 aug
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	16 aug	16-aug	15 aug	15 aug	-1	17 aug
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	29 aug	30 aug	26 aug	23 aug	-6	23 aug
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	21 aug	24 aug	19 aug	21 aug	±0	15 aug
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	03 okt	07 okt	06 okt	10 okt	+7	11 okt
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	23 sep	23 sep	27 sep	29 sep	+6	25 sep
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	04 okt	04 okt	04 okt	03 okt	-1	05 okt
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	05 okt	06 okt	03 okt	03 okt	-2	29 sep
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	14 okt	10 okt	13 okt	19 okt	+5	19 okt

de som häckar i södra delen, blir andelen ringmärkta i slutet av säsongen vid Falsterbo fler eller färre. Detta förskjuter mediandatum åt ena eller andra hållet.

Rent lokalt kan långa perioder med ogynn- samt sträckväder förskjuta mediandatum under enskilda år. För att jämma ut detta använder vi tioårsmedelvärdena.

Rödstarten har tidigare lagt sin avresa från våra breddgrader. Foto: P-G Bentz/Sturnus.se.

ÖVRIG RINGMÄRKNING

I denna kategori ingår bl.a. ringmärkning av arter som ingår i speciella projekt (t.ex. hussvala), vissa invasionsarter (t.ex. ugglor), arter (främst icke-tättingar) som normalt inte ingår i standardmärkningen samt boungar. Även försöksperioderna med start av vårsången redan 1 mars, liksom förlängningen av höstsången till 20 november, ingår.

Under "tjuvstarten" 2017, dvs. perioden 1–20 mars, märktes 236 fåglar av 18 arter, mest talgoxe (60), koltrast (36) och gråsiska (10). Det är den högsta summan som uppnåtts under de fem år, som försöksperioden har omfattat. Som mest ringmärktes 61 ex på samma dag. Det var den näst sista dagen (19 mars) och det var helt klart ett inflöde av flyttande fåglar. Redan 6 mars ringmärktes 54 fåglar varav 46 talgoxar. Sannolikt var även dessa insträckande. En mycket mild marsmånad medförde att sträcket kom igång tidigt.

Under förlängningen av höstsången med tio dagar (11–20 nov) efter ordinarie slut, ringmärktes 341 fåglar av 13 arter, varav 308 gråsiskor med som mest 230 ex 13 november och 75 ex 16 november. Ingen annan art ringmärktes i tvåsiffrigt antal och antalet nattsträckare inskränkte sig till sex exemplar.

En snabb översikt visar att just koltrast, blåmes och talgoxe kan förekomma i mängder, som under tidiga, milda vårar är i klass med vad som fås under den standardiserade perioden. Övriga arter utgör bara små andelar av säsongssummorna inom den standardiserade ringmärkningen.

På hösten minskar antalet nattsträckare ganska drastiskt efter den ordinarie säsongens slut (10 nov) och i stället är det invasionsarter som mesar och siskor, som dominerar.

Både under vår och höst är ganska många dagar inställda på grund av dåligt väder.

Resultaten är i och för sig föga förvånande men nu har vi alltså även ett numeriskt un-

Delar av "Flommen-teamet" med ringmärkt vattenrall. Foto: Björn Malmhagen.

derlag. Det blir ett komplement till standardmärkningen men kan och ska inte inkluderas i denna. Däremot kan man i efterhand jämföra t.ex. fenologi från enbart standardmärkning och standardmärkning + förlängd säsong.

Vid Flommen gjordes riktade insatser för att fånga rallar och piplärkor, vilket bl.a. resulterade i 13 vattenrallar (varav 3 pull), sju småfläckiga sumphönan och nio skärpiplärkor.

Enstaka nattliga ringmärkningspass genomfördes vid Nabben (för tärnor och vadare) under sensommaren och vid Fyren i slutet av oktober (ugglor). Utbytet blev ganska magert, men bl.a. kan nämnas två smådoppingar, en sandlöpare, en skogsduva, elva hornugglor (varav 8 ex 30 okt) och två jordugglor.

Totalt ringmärktes 946 flygga fåglar av 62 arter vid sidan av standardprogrammet under 2017.

Märkningen av boungar omfattade i huvudsak holkhäckande arter som tornseglare (2), hussvala (130), blåmes (10), talgoxe (16) och stare (97). Antalet hussvalor blev det hittills högsta i kolonin vid Fyren (första gången i tresiffrigt antal). I starholkarna vid Fyren ringmärktes 87 ungar fördelade på 18 kullar. Det betyder knappt fem ungar per kull, vilket åter är ett av de bättre resultaten i den nu 28 år långa serien.

Totalt ringmärktes 263 icke flygga fåglar av åtta arter under 2017.

LÅNGSIKTIGA ANTALSFÖRÄNDRINGAR

Att följa variationer i fåglarnas antal är en av fågelstationens huvuduppgifter. Serien med standardiserad ringmärkning omfattar nu 38 år och stora mängder intressant information finns att hämta ur dessa data. Man kan utläsa trender både genom att testa kontinuiteten av en förändring och genom att undersöka de kvantitativa skillnaderna. Som förstaval används siffror från höstsäsongen (både vid Fyren och vid Flommen), eftersom stickproven då är störst och arterna flest.

I denna rapport ges endast en enkel översikt av läget. Totalt ingår ett 40-tal arter och samt-

liga utom en är tättingar. Arter med signifikanta trender visas i Tabell 6 A. Arter som inte ingår i tabellen har ingen signifikant trend. En signifikant trend betyder att arterna kontinuerligt ökar eller minskar på ett sätt som inte beror på slumpen.

I ett så långt tidsperspektiv som 38 år blir förändringarna i trenderna ofta små gentemot året innan. Den som har läst tidigare årsrapporter, känner väl igen arterna i Tabell 6 A. Ingen art har tillkommit bland de ökande och de enda skillnaderna är att taltrast och törnsångare ligger en signifikansnivå lägre än i fjol, vilket beror på att de ligger nära gränsvärdena mellan nivåerna. Bland de sju ökande arterna finns endast en art, törnsångare, som helt och hållet övervintrar söder om Sahara. Två av arterna, gransångare och brandkronad kungsfågel, har ökat genom invandring från den europeiska kontinenten. I ett längre perspektiv med allt varmare klimat lär det komma fler arter söderifrån.

I listan med negativa trender utgår backsvala och buskskvätta jämfört med fjolåret, medan trädpiplärka och grönfink har tillkommit. Listan innehåller liksom i fjol tio arter tropikflyttare. Detta beror huvudsakligen fortfarande på de kraftiga minskningarna hos dessa arter i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet. Ett undantag är rörsångare, som har minskat ungefär från sekelskiftet och framöver. Några av arterna har dessutom anknytning till jordbrukslandskapet, t.ex. ladusvala och stenskvätta. Fåglarna i jordbrukslandskapet är generellt på tillbakagång i både Sverige (Green m.fl. 2018) och Danmark (Moshøj m.fl. 2017 och Heldbjerg et al. 2017) liksom i många andra europeiska länder. Några, t.ex. backsvala och gråsparv, visar sannolikt förändringar i det lokala beståndet utan att fördenskull behöva vara olik tendensen i ett vidare perspektiv.

Den europeiska fågelfaunan beräknas ha minskat med 421 miljoner individer under perioden 1980–2009 (Inger m.fl. 2014). Generellt var minskningen störst under de första 15 åren, medan en mera stabil (men låg) nivå no-

TABELL 6

Långsiktig populationsutveckling. Long-term population trends.

6 A: Korrelation (Spearman's Rangkorrelation) mellan säsongssumma och år för höstarna 1980–2017 jämförd med 1980–2016. Signifikansnivåer: *= $p<0.001$, **= $p<0.01$, *= $p<0.05$. Totalt ingår 48 arter i undersökningen – här visas alltså endast de signifikanta. För samtliga korrelationer hänvisas till www.falsterbofagelstation.se. FLO=data från Flommen, övriga från Fyren.**

*Correlation (Spearman's Rank Correlation) between ringing totals and years during autumns 1980–2017 compared to 1980–2016. Significance levels: ***= $p<0.001$, **= $p<0.01$, *= $p<0.05$. Only species with significant trends are shown (out of 48 species included). All correlations are available at www.falsterbofagelstation.se. FLO=data from Flommen, all the others from the Lighthouse garden.*

Ökande / Increasing:	2017	2016
7 arter / species (2016: 7)		
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	+0,536 ***	+0,550 ***
Koltrast <i>Turdus merula</i>	+0,760 ***	+0,758 ***
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	+0,380 *	+0,417 **
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	+0,365 *	+0,448 **
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	+0,624 ***	+0,652 ***
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	+0,853 ***	+0,844 ***
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapillus</i>	+0,619 ***	+0,586 ***
Minskande / Decreasing:		
15 arter / species (2016: 15)		
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	-0,370 *	-0,333 *
Backsvala <i>Riparia riparia</i> FLO	-0,270 n.s.	-0,367 *
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i> FLO	-0,395 *	-0,463 **
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	-0,351 *	-0,318 n.s.
Ängspiplärka <i>Anthus pratensis</i>	-0,628 ***	-0,603 ***
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	-0,415 **	-0,397 **
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i> FLO	-0,314 n.s.	-0,361 *
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	-0,756 ***	-0,756 ***
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i> FLO	-0,622 ***	-0,603 ***
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	-0,415 **	-0,378 *
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	-0,594 ***	-0,567 ***
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	-0,569 ***	-0,541 ***
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	0,510 **	-0,528 ***
Gråsparv <i>Passer domesticus</i>	-0,702 ***	-0,696 ***
Grönfink <i>Carduelis chloris</i>	-0,336 *	-0,282 n.s.
Gulsparv <i>Emberiza citrinella</i>	-0,674 ***	-0,648 ***
Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i>	-0,902 ***	-0,895 ***

terades under den andra hälften. Minskningen var störst bland de vanligaste arterna (83 % av den totala minskningen), särskilt bland småfåglar, medan den var mindre bland de sällsyntare och/eller större. Vår undersökningsperiod innefattar den ovanstående och vi har samma mönster för många av de arter (särskilt tropik-

flyttare) som ingår i vårt program. Man kan dock se att signifikansen för många minskande arter blir svagare för varje år och om serien hade startat för 20 år sedan hade antalet signifikant minskande arter varit betydligt färre. I det speciella övervakningsprojektet för 24 arter av tropikflyttare, som utförs på uppdrag av Läns-

TABELL 6 FORTS.

Långsiktig populationsutveckling. Long-term population trends.

6 B: Kvantitativa skillnader (medelvärden) per decennium för arter med signifikanta trender 1980–2017 samt några arter med icke-signifikanta trender.

Differences in averages per decennium for species with significant trends in 1980-2017 and some species with non-significant trends added.

Ökande / Increasing:	1980-89	1990-99	2000-09	2010-17
7 arter / species (2016: 7)				
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	284	778	927	790
Koltrast <i>Turdus merula</i>	35	41	66	100
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	238	209	308	297
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	43	37	41	69
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	82	108	141	168
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	100	135	227	571
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapillus</i>	1	2	3	12
Minskande / Decreasing:				
15 arter / species (2016: 15)				
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	5	1	2	1
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i> FLO	246	79	94	106
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	214	60	101	85
Ängspiplärka <i>Anthus pratensis</i>	12	10	2	2
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	9	3	4	4
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	20	4	3	3
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i> FLO	2 217	2 060	1 542	1 233
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	282	123	113	135
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	1 932	739	662	702
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	184	70	80	65
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	30	9	11	11
Gråsparv <i>Passer domesticus</i>	23	3	1	0
Grönfink <i>Carduelis chloris</i>	100	92	80	66
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	77	34	15	13
Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i>	48	16	8	5
Utan signifikant trend / No significant trend:				
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	1 622	2 515	3 117	3 186
Stjärtmes <i>Aegithalos caudatus</i>	23	21	54	185
Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	2 578	4 470	4 914	4 668
Talgoxe <i>Parus major</i>	669	486	557	861
Trädkräpar <i>Certhia familiaris</i>	22	19	38	52
Grönsiska <i>Carduelis spinus</i>	463	909	399	852

styrelsen Skåne, finns t.ex. bara en signifikant minskande art (rörsångare) och två signifikant ökande (backsvala och härmsångare) under de senaste 19 åren (1999–2017) av 38-årsperioden (Karlszon 2018). Annorlunda uttryckt ligger de flesta arter på en trendlös men antalsmässigt lägre nivå än under den första 19-årsperioden

(1980–1998). Det är alltså inte detsamma som att bestånden återhämtat sig till 1980-talsnivå (eller dessförinnan?).

De signifikanta trenderna talar om att arter minskar eller ökar med en viss grad av kontinuitet, som inte beror på slumpen. Däremot framgår det inte hur stora de antalsmässiga skillnaderna

är. Ett mycket enkelt sätt att visa detta är att ange medelvärdet per decennium såsom i Tabell 6 B och med reservationen att "2010-talet" än så länge bara innehåller åtta år. Det framgår då att många arter har ökat eller minskat kraftigt sedan 1980-talet, i några fall har siffrorna fördubblats eller, i än högre grad, halverats. I de flesta fall är då också trenderna signifikanta (Tabell 6 A). Undantag finns dock: Bland de icke-signifikanta arterna finns flera med antalsmässiga förändringar, som är betydande, och några av dem har lagts till i slutet av Tabell 6 B. Det är noterbart att alla är flertaligare nu än på 1980-talet. Det är också arter med mer eller mindre invasionsartat uppträdande vid Falsterbo, dvs. låga och höga säsongssummor växlar ständigt mellan åren. Det finns då ingen kontinuerlig ökning/minskning och därmed inte heller någon signifikant trend enligt Spearmans rangkorrelation.

ÅTERFYND

Under 2017 har 68 fynd fördelade på 30 arter gjorts av fåglar som ringmärkts vid Falsterbo. Det är en ovanligt låg summa (2016 var det 85 av 31 arter). Av dessa har 42 fångats och kontrollerats av ringmärkare, tre fångats i byggnader eller dylikt och släppts, sex avlästs i fält och 17 har dödats eller hittats döda. De talrikaste arterna var rörsångare (8), järnsparv (7), kentsk tärna (6) och gransångare (5).

Tjugotvå av återfynden är gjorda inom Sverige och 46 utomlands, alla inom Europa. De mest avlägsna var från Spanien: två taltrastar 2 384 respektive 1 967 km från Falsterbo (båda skjutna) och en sävsparv 1 681 km från Falsterbo (kontrollerad av ringmärkare). Några snabbflyttare var en rörsångare som flög till Frankrike, 146 mil på 12 dagar (i snitt 12 mil/dygn!) och en gransångare som flög 75 mil till Belgien på tio dagar. De östligaste fynden var en kärrsnäppa i Gdansk, Polen, och en ärtsångare i Hluk, Tjeckien. De äldsta fåglarna var tre kentska tärnor som märktes 2002 på Nabben, Falsterbo (då som 3K+), och avlästes häckande på Omö, Danmark, som minst 18-åringar!

Två nya arter tillkom i återfyndslistan. Dels en brun kärrhök (1 av 2 märkta), som återfanns död i södra Nederländerna ett knappt år efter märkningen och dels en steglits, som kontrollerades i norra Tyskland drygt fyra år efter märkningen.

FRÄMMANDE KONTROLLER

Under 2017 gjordes 64 kontroller fördelade på 19 arter av fåglar ringmärkta på andra platser. Talrikaste arter var blåmes (6), rörsångare (5), ladusvala och pungmes (4). Trettionio var märkta i Sverige och 25 utomlands.

Den mest avlägsna var en lövsångare med brittisk ring som var märkt i Gibraltar våren 2015 och kontrollerades i Falsterbo 6 maj 2017. De äldsta var en järnsparv märkt som ungfågel 2012 på Omö i Danmark och kontrollerad som 3K+ hane i april 2017, fem år gammal, samt en stare märkt som bounge 2011 på samma plats och kontrollerad som 3K+ hane i mars 2017, sex år gammal.

En kungsfågel gjorde en imponerande flygning mellan Faludden, Gotland, och Falsterbo, 39 mil på sju dagar, endast sex gram tung. Fåglar från östligare liggande länder var en hornuggla från Finland, en sävsångare från Lettland och en gransångare från Estland.

EGNA KONTROLLER

Totalt kontrollerades 135 egna märkningar (minst 3 månader efter märkning). Talrikaste arter var blåmes 26, talgoxe 19, sävsparv 12, sädesärta 10 och stare 10, dvs. stationära och/eller lokalt häckande arter.

Äldst bland årets egenkontroller var en stare, märkt 22 maj 2009 som bounge och nu, åtta år gammal, häckande i en holk vid Fyren. Vi kontrollerade också tre femåringar: en rörsångare, en törnsångare och en blåmes, alla födda 2012. Ytterligare 15 fåglar (ladusvala 2, hussvala 2, sädesärta 1, sävsångare 1, rörsångare 3, ärtsångare 4, talgoxe 1 och sävsparv 1) kontrollerades mer än 1 000 dagar efter märkning.

Personal m.fl. hösten 2017. Björn Malmhagen, Tim Micallef, Marc Illa, Cath Snell, Lennart Karlsson, P-G Bentz, Karin Persson, Ingela Källén, Harald Ris, Sophie Ehnborn, Tore Dahlberg, Carolina Adolphson, Lovisa Adolphson, Paul Stevenson och Mikael Kristersson. Foto: Falsterbo Fågelstation.

TACK

I årets ringmärkningsarbete deltog: Per Andell, Tore Dahlberg, Janne Dahlén, Sophie Ehnborn, Marc Illa, Lennart Karlsson, Måns Karlsson, Peder Kinberg, Ingela Källén, Johan Lorentzon, Emil Lundahl, Björn Malmhagen, Tim Micallef, Karin Persson, Harald Ris, Sissel Sjöberg, Caroline Sjöström, Paul Stevenson samt ett stort gäng tillfälliga medhjälpare.

Ringmärkningsverksamheten finansierades bl.a. via följande källor:

- Anslag från Länsstyrelsen Skåne och Stiftelsen Lunds Djurskyddsfond.
- Egna inkomster från guidning och försäljning.
- Sist men inte minst: Alla som har bidragit till fågelstationens verksamhet genom vår insamlingskampanj. Det stärker vår strävan att göra ännu bättre jobb framöver.

Till alla riktas ett stort och varmt tack!

REFERENSER

- Green, M., Lindström, Å. & Haas, F. 2018. *Övervakning av fåglarnas populationsutveckling. Årsrapport för 2017.* – Rapport, Lunds Universitet. 95 sidor.
- Heldbjerg, H., Sunde, P., Fox, A.T. (2017). *Continuous population declines for specialist farmland birds 1987-2014 in Denmark indicates no halts in biodiversity loss in agricultural habitats.* Bird Conservation International, 1-15. DOI: <https://doi.org/10.1017/S0959270916000654>.
- Inger, R., Gregory, R., Duffy, J.P., Stott, I., Vorisek, P. and Gaston, K.J. 2014. Common European birds are declining rapidly while less abundant species' numbers are rising. *Ecology Letters* (2014) doi: 10.1111/ele.12387.
- Karlsson, L. 2018. *Övervakning av beståndsväxlingar hos tropikflyttande småfåglar 1980–2017* (inkl. årsrapporter för 2015–17). Rapport till Länsstyrelsen Skåne. 45 sidor.
- Moshøj, C.M., D.P. Eskildsen, T. Nyegaard, M.F. Jørgensen, T. Vikstrøm. 2017. *Overvågning af de almindelige fuglearter i Danmark 1975-2016.* Årsrapport for Punkttællingsprogrammet. Dansk Ornitologisk Forening.
- SMHI. Väder och Vatten. <http://www.smhi.se/klimatdata/manadens-vader-och-vatten/sverige>.

SUMMARY

– Ringing at Falsterbo Bird Observatory 2017

Daily ringing of migrants (mainly passerines) was carried out at Falsterbo (55.23 N, 12.50 E), southern Sweden, during spring and autumn in 2017. This was the 38th consecutive year with standardised ringing at this site. Within this programme 15,579 birds of 74 species were ringed (average 1980-2009: 22,491 birds of 81 species).

Additional ringing efforts were made in connection with special projects etc. One was the fourth year of a “trial period” of three weeks (1-20 March) before the ordinary start of the spring season and another similar period of ten days (11-20 November) after the ordinary end of the autumn season.

The grand total for 2017 was 16,788 birds of 103 species. No new species were ringed. This means that the all-time-total (1947-2016) of birds ringed at Falsterbo is now 1,177,286 of 229 species (+4 hybrids).

Annual and seasonal totals of all species are shown in Appendix 1 along with 30-year averages 1980-2009 for the standardised ringing seasons. All numbers are also available at the Bird Observatory web site (www.falsterbofagelstation.se).

Weather in 2017

You may shortly describe the weather in 2017 as warmer, rainier and less sunny than normal and dominated by westerly winds.

All months except July were warmer than normal. The differences were largest in the winter half year. Precipitation was also larger than normal: 578 mm compared to 491. The highest monthly amount was in June (88 mm compared to the normal 44 mm).

Falsterbo is a sunny spot with on average 1,918 sunny hours a year. In 2017 the amount of sunshine was 10% lower (1,721). Especially March and October had very little sunshine.

In summary, wind directions were mainly

westerly in both spring and autumn. In spring westerly winds were dominant in March, April and early June, while it was more mixed directions in May, including a week with easterly winds at start of the month.

There were nine calm days (4 m/s or less) in March, eight in April, eleven in May and one in early June. Windy conditions (10 m/s or more) occurred on six days in March and April, three in May and one in early June.

In autumn westerly winds were dominant in August (20 days) and October (20 days). In contrast to the autumn 2016, the last week of September and 20-24 October were the only periods with easterly winds in 2017.

There were three calm days (4 m/s or less) in late July, seven in August, five in September, two in October and 1-20 November. Windy conditions (10m/s or more) occurred on three days in late July, seven in August and September, 14 in October and six in 1-20 November.

For more details, see Appendix 2.

Spring season

Lighthouse Garden 21 March-10 June
(For numbers etc. see Table 1 A-F, Fig. 1 and Appendix 1)

The total of the spring season was 5,096 birds of 58 species, which is far above the average spring total (3,809). It is the fifth highest in the 38 years of standardised ringing. As usual, European Robin (hereafter called Robin) and Willow Warbler were the two most numerous species with 1,492 and 1,142 ringed and the only two with four-digit totals. Euroasian Siskin (hereafter called Siskin) was the third most common with 499 ringed. Another eight species: Winter Wren (hereafter called Wren), Dunnock, Common Redstart (hereafter called Redstart), Lesser Whitethroat, Blackcap, Common Chiffchaff (hereafter called Chiffchaff) and Goldcrest were also ringed in three-digit numbers, all below 250 (Table 1 A).

Far above their reference numbers (average 1980-2009) were, among others, White Wagtail,

Wren, Dunnock, Robin, Redstart, Song Thrush, Lesser Whitethroat, Blackcap, Chiffchaff and Siskin, i.e. mainly species wintering in Europe (Table 1 B). Ten species also obtained daily or seasonal totals, which are among top-5 in the series. For Song Thrush, the highest seasonal total ever in spring was obtained and for Lesser Whitethroat the daily total was the highest and the seasonal total was the second highest so far in spring (Table 1 C).

Only two species, Thrush Nightingale and Red-backed Shrike obtained totals far below their reference numbers, but there were other species close to the limit (Table 1 D).

In contrast to the three previous spring seasons, the number of birds ringed during the first half of the season was about the same as during the second half. This is very often an effect of the weather conditions. At the beginning of the season (late March-early April) there was a high pressure over the European continent and early migrants were arriving in good numbers making the monthly total in March (892) the highest ever. Most numerous was Siskin (284). Normally only a few Siskins are ringed in spring, but sometimes there are lots. Last time it happened was in 1997.

In April it became colder and at Easter time, in the middle of the month, it was freezing and snowing. The spring recovered only slowly. In early May warm air was streaming up from the Continent and with it came the birds. There were three days in a row (6-8 May) with three-digit daily totals, perhaps also an effect of some rain showers passing by and forcing the birds to land. The highest daily total was 531 birds on 7 May and, among them, 185 were Robins (Table 1 E, Fig. 1).

The number of Robins in May (504) is remarkable. Nowadays Robins are ringed in low numbers in May. To find similar totals, we must go back to the early 1990s (Fig. 2.) The occurrence of Robins this spring is probably a delayed migration caused by weather conditions.

All three-digit daily totals were achieved before 12 May. Although weather conditions

were favourable for ringing during the rest of the season, the daily totals were moderate. The highest was 65 birds on 30 May.

Rare species were - rare this spring (Table 1 F). An Ortolan Bunting was ringed on 5 May.

Spring phenology

Without doubt, migratory birds arrive earlier in spring nowadays. A comparison of median dates for the whole seasonal totals shows a difference of nine days between 1980 and 2017.

Certainly, climate change is one affecting factor. Other factors that should be taken in to consideration are the increasing numbers in several species of short/medium-distance migrants and the simultaneous decline of several species of long-distance migrants. Unsuitable migration conditions may delay migrants and during the last years there have been periods with very bad weather in the European continent. We are also aware of the influence of weather at Falsterbo in spring. Some days with extremely many birds ringed may push the median date one way or the other.

A good example is the large number of Robins in early May, the median date 2017 was eleven days later than the average for the 2010s. A similar thing happened to Chiffchaff, which had a median date one week later. The rest of the species arrived near the median date or somewhat earlier. Garden Warbler was extremely early.

Therefore, we rather use ten-year averages to reduce the effects of the extreme seasons. Some examples of median dates per decade in five species of short/medium-distance migrants and five species of long-distance migrants are shown in Table 2. All of them arrive earlier in the 2010s than in the 1980s. The long-distance migrants show a larger difference than the other group (except Chiffchaff, probably influenced by population increase). There is also a tendency, that the largest changes occur between the two latest decades. The table contents are, for explainable reason, very similar to last year's.

Autumn season

Lighthouse Garden 21 July-10 November (For numbers etc. see Table 3 A-F, Fig. 2 and Appendix 1)

During the autumn season at the Lighthouse Garden 7,460 birds of 54 species were ringed, which is just above half the reference number (14,424). Robin (1,491), Goldcrest (1,409) and Blue Tit (1,279) were the only species to obtain a four-digit total. Together they made up 56 % of the seasonal total. However, all three were far below their reference numbers. Only three of the ten most numerous species (Wren, Chiffchaff and Redpoll) were not below their reference numbers (Table 3 A).

One reason for the small numbers may be a bad breeding season because of the rainy and rather cool summer. Another may be the long periods with westerly winds. We know from experience that fewer nocturnal migrants stop over on the peninsula during these conditions. Thus, some of the highest daily totals were obtained during a period with easterly winds 19-24 October.

However, after all there were some species that were more numerous than normal (Table 3 B). Chiffchaff and Redpoll are of course two of them along with Sparrowhawk, Blackbird and Firecrest. Firecrest was the only species to get a new seasonal record with 28 ringed (Table 3 C).

The list of species with numbers far below reference numbers contains 20 species (Table 3 D). It was another autumn with low numbers in long-distance migrants (13 % of the grand total). Lesser Whitethroat was the only long-distance migrant with a total above the reference number. At the bottom we find Garden Warbler, Willow Warbler and Pied Flycatcher with 45, 28 and 27 % of their respective reference numbers.

Also, among medium/short-distance migrants numbers were generally low. Normally numerous species like Robin and Goldcrest only reached 61 and 58 % of their respective reference numbers. Tits and other irruption species (except Redpoll) were also rather scarce.

The distribution of daily totals (Fig. 3) shows

that most birds (again) were ringed during the second half of the season. However, the top-10 daily totals were quite moderate (Table 3 E). The highest was 716 birds on 19 October. All top-10 daily totals were obtained in the second half of the season.

The most uncommon species of the season was a Green Woodpecker ringed on 29 July (Table 3 F). Only six green Woodpeckers have been ringed at Falsterbo. Five of them were ringed at the Lighthouse garden during the beginning of the autumn season (22 July-3 August) and all were young birds (born in the same year). The sixth, or rather, the first, was pulled out of a hole in a tree trunk in Falsterbo Park in October 1975.

The only "true" rarity of the season was a Pallas's Leaf Warbler ringed on 24 October and the 24th in all years.

Flommen reed beds 21 July-30 September (For numbers etc. see Table 5 A-F, Fig. 3 and Appendix)

The total at Flommen, 3,023 birds of 45 species, equal to 71 % of the reference number (4,258). Most common, as usual, and the only species exceeding 1,000 was Reed Warbler (1,061), but equal to just 55 % of the reference number (Table 5 A). Five more species reached three-digit totals (Table 4 A). Just as at the Lighthouse, the low numbers may be the consequence of a bad breeding season because of the rainy and rather cool summer and the long periods with westerly winds. Also, the reed was quite low this season making the nets more exposed to the wind.

Among "target species", i.e. species with their migration period covered at Flommen, the totals for Sand Martin, Barn Swallow and Sedge Warbler were well above the reference numbers (Table 4 B). Sand Martin reached both the 5th highest daily total and the 3rd highest seasonal total in the series.

Additionally, there were a few species reaching high numbers although the whole migration period is not covered at Flommen (Table 4 B). The total for Chiffchaff (98) is the third highest

in the series but still far from the highest (309) obtained in 2016 (Table 4 C).

Among species with totals below reference numbers were target species like Yellow Wagtail, Reed Warbler and Willow Warbler (Table 4 D). The totals in Yellow Wagtails as well as in swallows show large variations from year to year depending on if the reeds are used as a roosting site or not. Reed and Willow Warbler are both declining in numbers. The decline of Willow Warbler mainly took place in the late 1980s and early 1990s while the decline of Reed Warblers occurred after 2000. This year the seasonal total in Reed Warbler is the 5th lowest in the series and in Willow Warbler the 4th lowest.

Three-digit daily totals only occurred in four days (21 July, 10-11 August and 16 September). On all occasions except one Sedge and Reed Warbler were the most numerous species (Table 4 E).

Among rare species in the reeds were the first Firecrest ever ringed at Flommen (Table 4 F). The most uncommon species was a Savi's Warbler ringed on 3 August. We have ringed six Savi's Warblers and three of them were ringed 31 July. At the first occasion (1982) two birds were ringed and as an extra bonus one was caught at Flommen and the other one at the Lighthouse almost simultaneously! The others are all from Flommen: 31 July 1998, 14 August 2007, 26 July 2013 and 3 August 2017.

Autumn phenology

The same species as in spring are included in the autumn phenology table and the three *Acrocephalus* species have been added (Table 5). Three out of eight species of long-distance migrants (Redstart, Sedge Warbler and Garden Warbler) leave about a week earlier nowadays than in the 1980s and the other species show similar tendencies. The least differences are seen in Whitethroat and Willow Warbler.

The five species of short/medium-distance migrants show different patterns. Three species (Wren, Robin and Goldcrest) leave about a week later nowadays than in the 1980s, while

Song Thrush and Chiffchaff show very little difference. As in spring, differences tend to be larger after the turn of the century.

Median dates are affected in many ways. Global warming is often said to be one of the factors and there is not much doubt about it. It seems to be generating other factors that may affect phenology at a given spot like Falsterbo.

Redstart, for example, is breeding in large parts of Fennoscandia all the way up to the far north. If the northern population declines/inclines and the southern does not it will result in an earlier/later median dates at Falsterbo, since the late migrants (from the north) are less/more numerous.

Also, as said before, local factors like weather push median dates one way or the other in single years. That's why we use the ten-year averages.

Additional ringing beside the standard programme

During the fifth year (of 5) with a "false start" of the spring season on 1 March, 236 birds of 18 species were ringed, mainly Great Tit (60), Blackbird (36) and Redpoll (10). It's the highest total during the five years long trial period. The highest daily total was 61 birds on 19 March and it was without doubt arriving migrants (2 days before the start of the ordinary season). Already 6 March, 54 birds were ringed (46 Great Tits) and they may have been arriving migrants too. Mild weather made migration start early.

During the prolonged autumn season (11-20 November), 341 birds of 13 species were ringed of which 308 were Redpoll mainly ringed in two days, 230 on 13 and 75 on 16 November. Nocturnal migrants were very few, only six birds.

At Flommen, efforts were made to ring rails resulting in 13 Water Rails and seven Spotted Crakes.

In total, 946 fledged birds of 62 species were ringed beside the standardised programme.

The ringing of nestlings was mainly aimed at species breeding in nesting boxes like Common Swift (2), House Martin (130), Blue Tit (10),

Great Tit (16) and Common Starling (97). The number of House Martins is the highest so far. In the Starling nest boxes at the Lighthouse, 87 chicks in 18 clutches were ringed, keeping the average near five chicks a clutch like the previous two years.

In total, 263 non-fledged birds of eight species were ringed.

Long-term changes

The standardised ringing scheme is set to monitor long-term changes in the numbers of ringed birds in order to mirror population changes. In this report, we will just give an overview of the situation after 38 consecutive years. There are about 40 species that can be monitored and all but one are passerines.

Species showing significant trends, increasing or decreasing, are listed in Table 6 A. Readers of previous reports will recognize most of the species in the list and with 38 years of data the changes from one year to the next will be rather few. The species showing increasing trends are the same as last year, only with some small changes of significance levels in Song Thrush and Whitethroat. Among the significantly increasing species Common Whitethroat is the only “true” long-distance migrant. Chiffchaff and Firecrest are immigrants from the European continent and in a long term perspective of global warming, probably other new species will come this way.

Among the significantly decreasing species, Sand Martin and Whinchat are no longer significant, while Tree Pipit and Greenfinch have been added. There are nine species of long-distance migrants still suffering from the large declines during the late 1980s and early 1990s. Then there is Reed Warbler, which is decreasing from around 2000 onwards. Some species like Barn Swallow and Northern Wheatear are also farm-land birds, which are on the decline in many European countries. Furthermore, some species in the list, like Sand Martin and House Sparrow, may mainly reflect local changes, that don't necessarily make them unusable in a wider context.

In a recently published paper, the European bird fauna has lost an estimated number of 421 million birds since 1980 (Inger et al. 2014). Most of the declines took place during the first 15 years. Then it has been more stable but at a much lower level than before. The declines were largest among common species, especially among passerines. Bigger and rarer species were not affected very much or not at all. The declines in passerines seem to fit quite well with the pattern of decreasing species within our ringing programme.

Significant trends with Spearman's Rank Correlation are showing that the continuity of a change is not random but it tells nothing about the change of numbers. A simple way to show this is (again) to use ten-year averages like in Table 6 B. Large changes in numbers have taken place since the 1980s and there are both ups and downs. In most cases there are also significant trends (Table 6 A).

However, there are some exceptions. Among species with non-significant trends there are some with large differences in numbers and some of them have been added to the bottom of Table 6 B. It's remarkable that they are all increasing in numbers. They are also, more or less, species with irruptive migration patterns. High and low seasonal totals are mixed through the years in a non-continuous way and thus there is no significant trend according to Spearman's Rank Correlation.

Recoveries

In 2017, 68 recoveries of 30 species of birds ringed at Falsterbo were reported. Among these, 42 birds were controlled by ringers, six were read in the field, three were released from buildings and 17 were killed or found dead. The most common species were Reed Warbler 8, Dunnock 14, Sandwich Tern 6 and Chiffchaff 5.

Twenty-two birds were recovered within Sweden while 46 were found abroad, all within Europe. The most remote recoveries were from Spain: two Song Thrushes, 2,384 and 1,967 km

Common Whitethroat is the only "true" long-distance migrant which is significantly increasing in numbers.
Foto: P-G Bentz/Sturnus.se.

from Falsterbo (shot) and one Reed Bunting 1,681 km from Falsterbo (controlled by a ringer).

The oldest birds in the list were three Sandwich terns ringed at Nabben in 2002 as 3cy+ and read in the field at a breeding site, Omö in Denmark, as at least 18 years old.

Two new recovery species were added. One was a Marsh Harrier (of 2 ringed), found dead in the southern part of the Netherlands less than one year after ringing. The other was a Goldfinch, controlled by a ringer near the Baltic coast of Germany four years after ringing.

Controls of birds ringed elsewhere

In 2017, 64 birds of 19 species ringed elsewhere were controlled at Falsterbo. Most common species were Blue Tit 6, Reed Warbler 5, Barn Swallow 4 and Penduline Tit 4. Thirtynine birds were ringed in Sweden and 15 abroad.

The most remote ones were a Willow Warbler ringed in Gibraltar in spring 2015 and controlled at Falsterbo 6 May 2017. The two oldest ones were

a Dunnock, ringed as 1cy at Omö, Denmark, in 2012 and controlled in April 2017, five years old, and a Starling, ringed as nestling 2011 at the same site and controlled in March 2017, six years old.

A Goldcrest made an impressive flight of 390 km from Gotland to Falsterbo in seven days. Other birds from the east were a Long-eared Owl from Finland, a Sedge Warbler from Latvia and a Chiffchaff from Estonia.

Controls of birds ringed at Falsterbo

There were 135 controls of birds ringed at Falsterbo (at least 3 months after ringing). Most numerous were Blue Tit 26, Great Tit 19, Reed Bunting 12, White Wagtail 10 and Starling 10, all being stationary and/or local breeders.

LENNART KARLSSON & SOPHIE EHNBOM
Falsterbo Fågelstation
Fyrvägen 35
SE-239 40 Falsterbo
falsterbo@skof.se

APPENDIX 1 – RINGMÄRKNINGEN 2017

Antal ringmärkta fåglar vid Falsterbo 2017 fördelade på kategorier (standard- resp. övrig märkning) och lokaler. Mv = medelvärdet 1980–2009.

Numbers of ringed birds at Falsterbo 2017 divided into categories (standardised ringing and others) and sites. Mv = average 1980–2009.

	Standardiserad ringmärkning						Övrigt		Totalt
	Standardized ringing						Miscellaneous		
	Fyren		Fyren		Flommen		Flygg	Pull	
	Lighthouse		Lighthouse		Reed bed		Fledged Nestlings		
	21.3-10.6		21.7-10.11		21.7-30.9				
	2017	Mv	2017	Mv	2017	Mv	2017	2017	
Gräsand <i>Anas platyrhynchos</i>	1	0	-	0	-	0	6	3	10
Smådopping <i>Tachybaptus ruficollis</i>	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Sparvhök <i>Accipiter nisus</i>	4	1	40	30	-	1	12	-	56
Ormvråk <i>Buteo buteo</i>	-	0	1	0	-	0	-	-	1
Tornfalk <i>Falco tinnunculus</i>	2	0	3	1	-	0	2	-	7
Vattenrall <i>Rallus aquaticus</i>	-	0	-	0	2	1	13	3	18
Småfläckig sumphöna <i>Porzana porzana</i>	-	0	-	0	2	1	7	-	9
Rörhöna <i>Gallinula chloropus</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Sothöna <i>Fulica atra</i>	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Större strandpipare <i>Charadrius hiaticula</i>	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Kustsnäppa <i>Calidris canutus</i>	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Sandlöpare <i>Calidris alba</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Kärnsnäppa <i>Calidris alpina</i>	-	-	-	-	-	-	19	-	19
Brushane <i>Philomachus pugnax</i>	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Dvärgbeckasin <i>Lymnocyptes minimus</i>	-	0	-	0	2	0	-	-	2
Enkelbeckasin <i>Gallinago gallinago</i>	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Rödbena <i>Tringa totanus</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Skogssnäppa <i>Tringa ochropus</i>	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Grönben <i>Tringa glareola</i>	-	0	-	0	1	5	2	-	3
Drillsnäppa <i>Actitis hypoleucos</i>	-	-	-	-	-	-	3	-	3
Roskarl <i>Arenaria interpres</i>	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Kentsk tärna <i>Sterna sandvicensis</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Skogsduva <i>Columba oenas</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Ringduva <i>Columba palumbus</i>	2	0	-	1	-	0	-	-	2
Hornuggla <i>Asio otus</i>	1	0	-	0	-	0	11	-	12
Jorduggla <i>Asio flammeus</i>	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Tornseglare <i>Apus apus</i>	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Göktyta <i>Jynx torquilla</i>	1	2	-	2	1	1	-	-	2
Gröngöling <i>Picus viridis</i>	-	0	1	0	-	0	-	-	1
Större hackspett <i>Dendrocopos major</i>	2	1	-	9	-	0	-	-	2
Sånglärka <i>Alauda arvensis</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Backsvala <i>Riparia riparia</i>	-	0	-	2	143	43	-	-	143
Ladusvala <i>Hirundo rustica</i>	1	2	-	4	180	140	-	-	181
Hussvala <i>Delichon urbicum</i>	25	1	11	4	-	10	4	130	170
Trädpiplärka <i>Anthus trivialis</i>	8	9	47	125	33	25	19	-	107
Ångspiplärka <i>Anthus pratensis</i>	-	1	-	8	2	2	25	-	27
Skärpiplärka <i>Anthus petrosus</i>	-	-	-	-	-	-	9	-	9
Gulärka <i>Motacilla flava</i>	-	1	-	4	27	48	-	-	27
Forsärka <i>Motacilla cinerea</i>	-	0	1	0	-	0	-	-	1
Sädesärka <i>Motacilla alba</i>	19	11	16	22	22	12	6	-	63
Sidensvans <i>Bombicilla garrulus</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	127	75	711	663	43	40	44	-	925
Järnsparv <i>Prunella modularis</i>	239	157	183	237	25	54	11	-	458
Rödhake <i>Erithacus rubecula</i>	1492	1073	1491	2435	56	75	90	-	3 129
Näktergal <i>Luscinia luscinia</i>	6	14	2	5	-	1	-	-	8
Blåhake <i>Luscinia svecica</i>	-	3	-	0	1	1	-	-	1
Svart rödstjärt <i>Phoenicurus ochruros</i>	6	8	8	5	-	0	-	-	14
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	155	100	135	182	4	6	2	-	296
Buskskvätta <i>Saxicola rubetra</i>	-	5	3	9	51	51	-	-	54
Stenskvätta <i>Oenanthe oenanthe</i>	-	3	2	9	4	5	2	-	8
Ringtrast <i>Turdus torquatus</i>	-	0	1	0	-	0	-	-	1

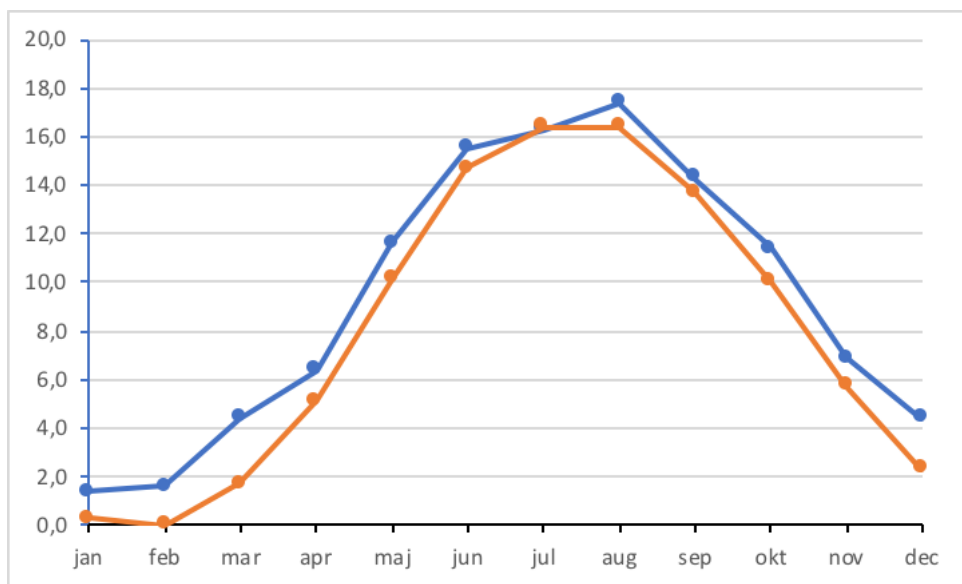
APPENDIX 1 – RINGMÄRKNINGEN 2017 FORTS.

	Standardiserad ringmärkning						Övrigt		Totalt
	Standardized ringing						Miscellaneous		
	Fyren		Fyren		Flommen		Flygg	Pull	
	Lighthouse	Lighthouse	Lighthouse	Lighthouse	Reed bed	Reed bed	Fledged	Nestlings	
	21.3-10.6	21.7-10.11	21.7-30.9						
	2017	Mv	2017	Mv	2017	Mv	2017	2017	
Koltrast <i>Turdus merula</i>	43	58	72	47	-	0	39	-	154
Björktrast <i>Turdus pilaris</i>	10	4	2	4	-	0	1	-	13
Taltrast <i>Turdus philomelos</i>	113	49	195	251	1	2	13	-	322
Rödvingetrast <i>Turdus iliacus</i>	13	7	19	25	-	0	-	-	32
Dubbeltrast <i>Turdus viscivorus</i>	1	0	-	0	-	0	-	-	1
Gråshopparsångare <i>Locustella naevia</i>	-	1	-	2	2	4	-	-	2
Vassångare <i>Locustella luscinioides</i>	-	0	-	0	1	0	-	-	1
Sävsångare <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	-	1	1	1	750	588	4	-	755
Kärrsångare <i>Acrocephalus palustris</i>	15	12	5	3	68	92	-	-	88
Rörsångare <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	22	25	16	19	1061	1940	2	-	1101
Trastsångare <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	-	0	-	0	1	2	-	-	1
Härmsångare <i>Hippolais icterina</i>	42	32	32	40	1	2	-	-	75
ärtsångare <i>Sylvia curruca</i>	178	107	89	75	4	5	-	-	271
Törnsångare <i>Sylvia communis</i>	56	64	27	40	37	34	3	-	123
Trädgårdssångare <i>Sylvia borin</i>	55	55	78	173	-	4	1	-	134
Svarthätta <i>Sylvia atricapilla</i>	118	55	104	110	3	3	9	-	234
Kungsfågelsångare <i>Phylloscopus proregulus</i>	-	0	1	1	-	0	-	-	1
Grönsångare <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	3	3	11	21	1	1	-	-	15
Gransångare <i>Phylloscopus collybita</i>	211	64	444	154	98	14	23	-	776
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	1142	1204	311	1111	149	628	4	-	1606
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	160	192	1409	2418	-	6	20	-	1589
Brandkronad kungsfågel <i>Regulus ignicapilla</i>	10	3	28	2	1	0	4	-	43
Grå flugsnappare <i>Muscicapa striata</i>	14	19	38	62	2	2	1	-	55
Mindre flugsnappare <i>Ficedula parva</i>	2	2	7	6	-	0	-	-	9
Svartvit flugsnappare <i>Ficedula hypoleuca</i>	27	37	30	112	1	3	-	-	58
Skäggmes <i>Panurus biarmicus</i>	-	0	-	0	15	8	-	-	15
Stjärtmes <i>Aegithalos caudatus</i>	-	-	-	-	-	-	8	-	8
Svartmes <i>Parus ater</i>	-	1	7	70	-	0	-	-	7
Blåmes <i>Cyanistes caeruleus</i>	16	16	1279	3987	4	80	38	10	1347
Talgöxe <i>Parus major</i>	30	35	64	571	-	2	68	16	178
Nötväcka <i>Sitta europaea</i>	1	0	-	1	-	0	-	-	1
Trädkrypare <i>Certhia familiaris</i>	1	2	2	26	-	0	-	-	3
Pungmes <i>Remiz pendulinus</i>	-	0	-	0	4	18	-	-	4
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	9	18	10	17	11	8	-	-	30
Skata <i>Pica pica</i>	1	0	-	2	-	0	-	-	1
Kråka <i>Corvus corone</i>	1	0	-	0	-	0	-	-	1
Stare <i>Sturnus vulgaris</i>	37	17	-	13	1	4	3	97	138
Pilfink <i>Passer montanus</i>	2	1	9	71	1	1	2	-	14
Bofink <i>Fringilla coelebs</i>	95	105	124	201	1	1	10	-	230
Bergfink <i>Fringilla montifringilla</i>	3	5	12	50	-	1	3	-	18
Gulhämpling <i>Serinus serinus</i>	1	0	-	0	-	0	-	-	1
Grönfink <i>Carduelis chloris</i>	12	31	19	91	3	2	20	-	54
Steglits <i>Carduelis carduelis</i>	9	2	-	2	-	0	1	-	10
Grönsiska <i>Carduelis spinus</i>	499	67	78	590	-	57	4	-	581
Hämpling <i>Carduelis cannabina</i>	11	16	4	6	1	0	-	-	16
Gräsiska <i>Carduelis flammea</i>	29	4	197	36	-	1	340	-	566
Snösiska <i>Carduelis hornemanni</i>	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Mindre korsnäbb <i>Loxia curvirostra</i>	1	0	5	2	-	1	1	-	7
Domherre <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	5	5	73	60	-	0	4	-	82
Stenknäck <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	-	1	1	0	-	0	-	-	1
Ortolansparv <i>Emberiza hortulana</i>	1	1	-	0	-	0	-	-	1
Sävsparv <i>Emberiza schoeniclus</i>	6	10	1	24	202	212	4	-	213
SUMMA	5096	3809	7460	14424	3023	4258	946	263	16788
Arter	58	54	54	64	45	45	62	8	103

APPENDIX 2 – VÄDER VID FALSTERBO 2017 / WEATHER AT FALSTERBO 2017

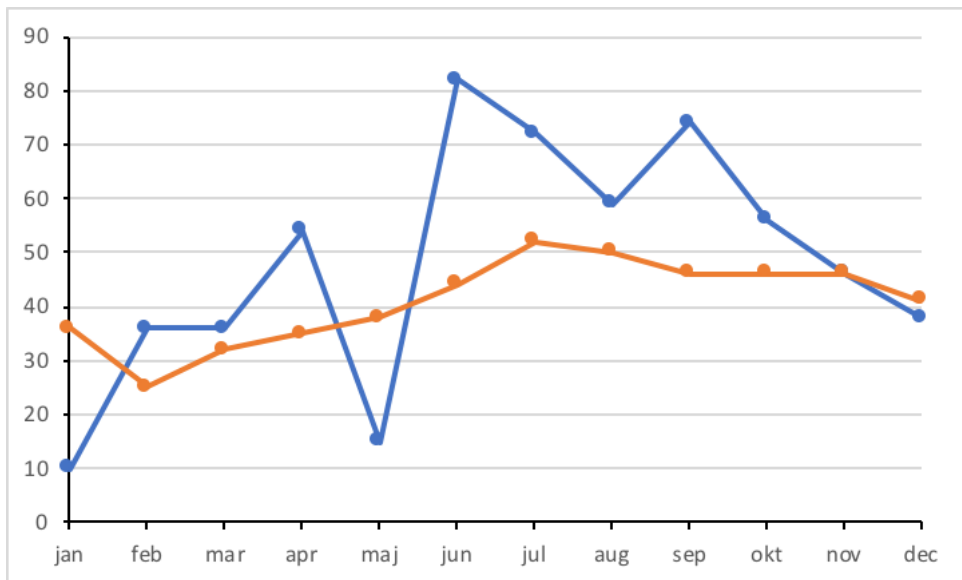
Medeltemperatur per månad. Blå=2017. Orange=mv. 1961–90.

Monthly average temperature. Blue=2017. Orange= average 1961-90.

Nederbörd per månad (mm) Blå=2017. Orange=mv. 1961–90.

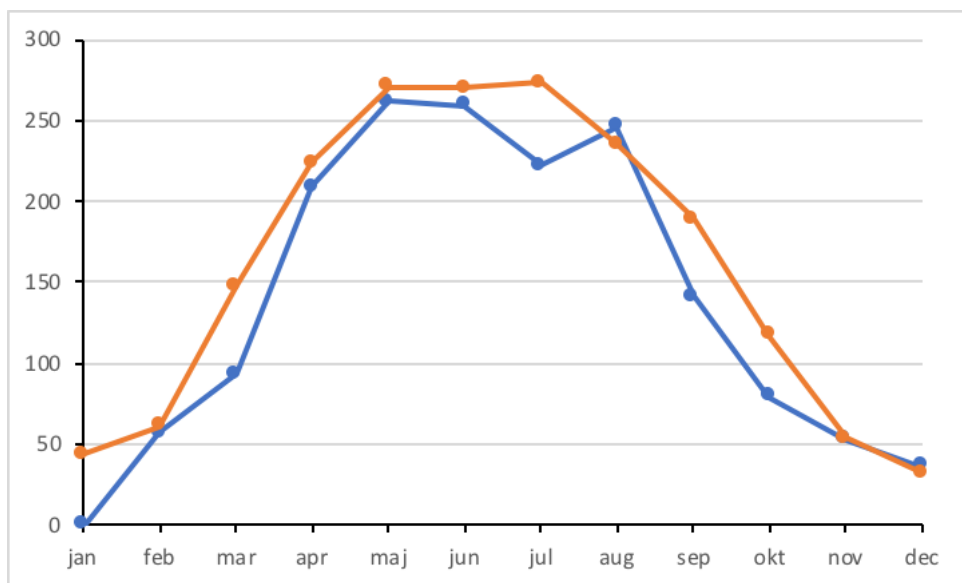
Monthly precipitation (mm). Blue=2017. Orange= average 1961-90.

APPENDIX 2 – VÄDER VID FALSTERBO 2017 / WEATHER AT FALSTERBO 2017 FORTS.

Soltid (tim) Blå=2017. Orange=mv. 2003–16.

Sunshine (hours). Blue=2017. Orange= average 2003-16.

Väder 2017

Weather 2017

1. Nederbördsdagar. 2. Frostdagar (temperatur delvis under $\pm 0^{\circ}\text{C}$). 3. Isdagar (temperatur under $\pm 0^{\circ}\text{C}$ hela dygnet). 4. Högsummardagar (maxtemperatur högre än $+25^{\circ}\text{C}$).

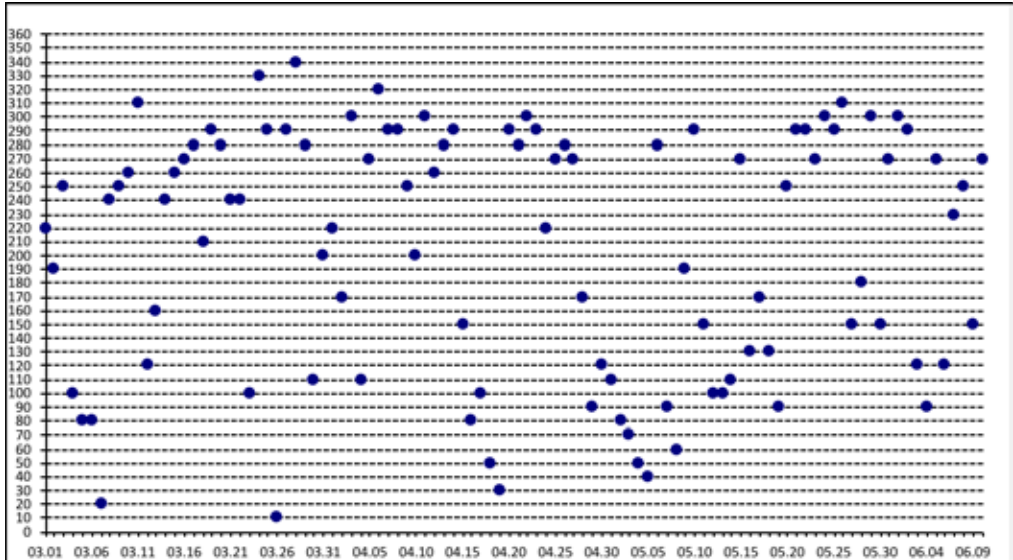
1. Days with precipitation. 2. Days with temperature partly below $\pm 0^{\circ}\text{C}$. 3. Days with temperature constantly below $\pm 0^{\circ}\text{C}$. 4. Hot summer days, max. temperature above $+25^{\circ}\text{C}$.

Månad	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	År/Year
1. Nederbördsdagar	12	18	16	13	9	15	18	18	14	20	18	19	190
2. Frostdagar	12	12	2	3	0	0	0	0	0	0	0	2	31
3. Isdagar	2	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
4. Högsummardagar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

APPENDIX 2 – VÄDER VID FALSTERBO 2017 / WEATHER AT FALSTERBO 2017 FORTS.

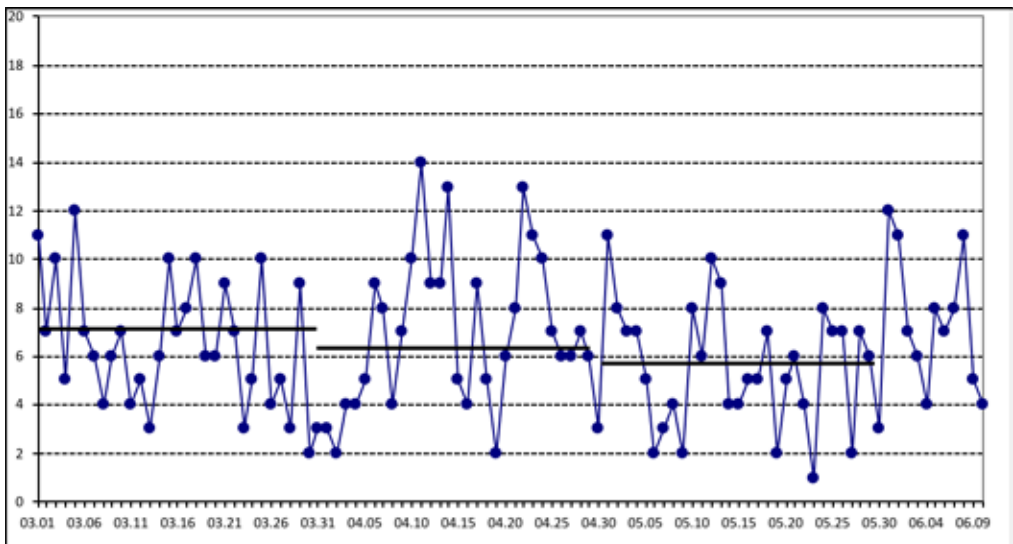
Fördelning av vindriktningar (kl. 07:00 CET) i tiogradersintervall våren 2017. Huvudstreck: norr 360, ost 90, syd 180 väst 270 grader.

Distribution of wind directions in 10-degree intervals during spring 2017. Cardinal points: north 360, east 90, south 180, west 270 degrees.

Fördelning av vindstyrkor (m/s kl. 07:00 CET) våren 2017. De vågräta linjerna anger medelvind 1961–90 under månaden.

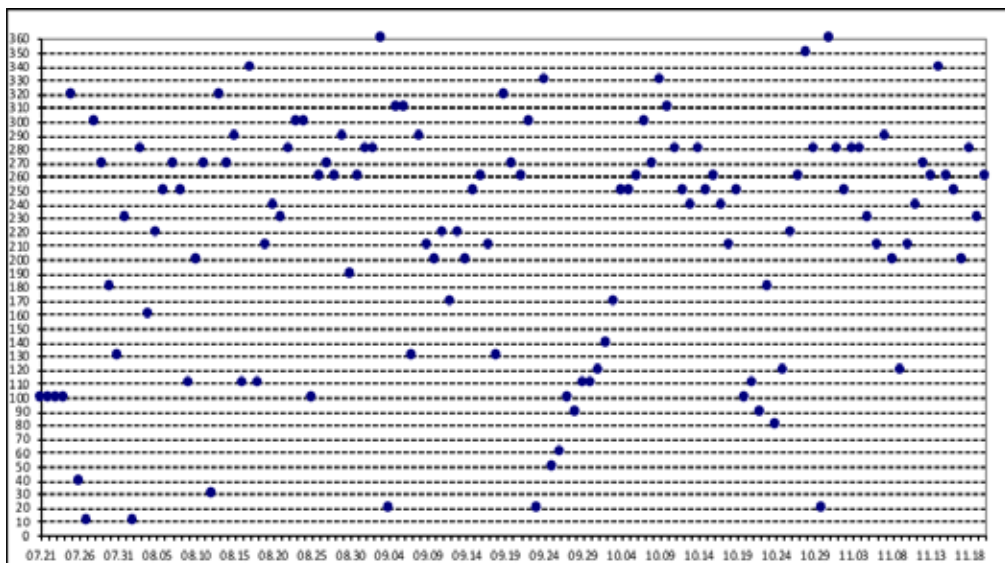
Distribution of wind speeds (m/s at 07:00 a.m. CET) during spring 2017. Horizontal lines show average wind speed per month 1961-90.

APPENDIX 2 – VÄDER VID FALSTERBO 2017 / WEATHER AT FALSTERBO 2017 FORTS.

Fördelning av vindriktningar (kl. 07:00 CET) i tiogradersintervall hösten 2017. Huvudstreck: norr 306, ost 90, syd 180 väst 270 grader.

Distribution of wind directions in 10-degree intervals during autumn 2017. Cardinal points: north 360, east 90, south 180, west 270 degrees.

Fördelning av vindstyrkor (m/s kl. 07:00 CET) hösten 2017. De vågräta linjerna anger medelvind 1961–90 under månaden.

Distribution of wind speeds (m/s at 07:00 a.m. CET) during autumn 2017. Horizontal lines show average wind speed per month 1961-90.

